

ระเบียบสำนักงานศาลปกครอง

ว่าด้วยการดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำบังคับของศาลปกครอง

พ.ศ. ๒๕๕๕

โดยที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดให้สำนักงานศาลปกครองมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำบังคับของศาลปกครอง และกำหนดให้การบังคับตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๕) หรือตามวรรคสี่ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

เพื่อให้การปฏิบัติราชการในการดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำบังคับ คำสั่ง และหมายบังคับคดีของศาลปกครองเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ สำนักงานศาลปกครองจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักงานศาลปกครอง ว่าด้วยการดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำบังคับของศาลปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๕”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้ ถ้าข้อความมิได้แสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

(๑) “ศาล” หมายถึง ศาลปกครองหรือตุลาการศาลปกครองชั้นต้นหรือตุลาการศาลปกครองสูงสุด

(๒) “สำนักงาน” หมายถึง สำนักบังคับคดีปกครอง

(๓) “สำนักงานศาล” หมายถึง สำนักงานศาลปกครองสูงสุด สำนักงานศาลปกครองกลางหรือสำนักงานศาลปกครองในภูมิภาคต่างๆ

(๔) “เลขานุการ” หมายถึง เลขานุการสำนักงานศาลปกครอง

(๕) “ผู้อำนวยการ” หมายถึง ผู้อำนวยการสำนักบังคับคดีปกครองหรือผู้ที่ผู้อำนวยการสำนักบังคับคดีปกครองมอบหมาย

(๖) “พนักงานคดีปกครอง” หมายถึง พนักงานคดีปกครองในสังกัดสำนักบังคับคดีปกครอง

(๗) “เจ้าพนักงานบังคับคดี” หมายถึง พนักงานคดีปกครองหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นของสำนักบังคับคดีปกครองที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีในคดีปกครองในการปฏิบัติตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในภาค ๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เพื่อคุ้มครองสิทธิของคู่กรณีในระหว่างการศึกษาหรือเพื่อบังคับตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล

- (๘) “เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา” หมายถึง คู่กรณีหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายชนะคดี
- (๙) “ลูกหนี้ตามคำพิพากษา” หมายถึง คู่กรณีหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายแพคดี
- (๑๐) “ผู้นำบังคับคดี” หมายถึง ผู้ซึ่งได้ระบุไว้ในหมายบังคับคดีว่าเป็นผู้นำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดหรืออายัดทรัพย์ หรือเป็นผู้นำเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดี
- (๑๑) “หัวหน้าการเงิน” หมายถึง หัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชีในคดีในสังกัดสำนักบังคับคดีปกครอง หรือข้าราชการซึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะเดียวกัน
- (๑๒) “เจ้าหน้าที่การเงิน” หมายถึง เจ้าหน้าที่ด้านการเงินและบัญชีที่ปฏิบัติหน้าที่หรือได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในฝ่ายการเงินและบัญชีในคดีของสำนักบังคับคดีปกครอง
- (๑๓) “เจ้าหน้าที่ธุรการ” หมายถึง เจ้าหน้าที่ของสำนักบังคับคดีปกครองที่ปฏิบัติหน้าที่หรือได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในฝ่ายธุรการคดี

ลักษณะ ๑

การบังคับตามคำบังคับของศาลปกครอง

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๔ เมื่อศาลมีคำพิพากษาโดยกำหนดคำบังคับอย่างหนึ่งอย่างใด และคดีถึงที่สุด (กรณีคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น หมายถึง พันระยะเวลาการอุทธรณ์แล้ว ไม่มีการอุทธรณ์) ให้สำนักงานศาลของศาลที่มีคำบังคับนั้นรับส่งคำพิพากษาคำบังคับนั้นไปให้สำนักงานเพื่อดำเนินการโดยไม่ชักช้า

ข้อ ๕ เมื่อสำนักงานได้รับคำพิพากษาคำบังคับดังกล่าว ให้เจ้าหน้าที่ธุรการลงทะเบียนรับลงสารบบคดี และตั้งสำนวนตามประเภทของคำบังคับแล้วเสนอผู้อำนวยการเพื่อตรวจพิจารณาและส่งจ่ายสำนวนให้พนักงานคดีปกครอง เพื่อเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ

ให้พนักงานคดีปกครองที่ได้รับมอบหมายรับผิดชอบดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยไม่ชักช้า หากมีปัญหาหรือข้อขัดข้องประการใด ให้รีบรายงานพร้อมเสนอความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับ เพื่อพิจารณาสั่งการโดยด่วน

ข้อ ๖ ให้สำนักงานแจ้งผลการดำเนินการตามคำบังคับหรือคำสั่งของศาลให้สำนักงานศาลของศาลที่มีคำบังคับหรือคำสั่ง เพื่อยังรายงานศาลทราบเป็นระยะๆ ไป

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งเกี่ยวกับกระบวนการวิธีบังคับใดๆ เป็นอย่างอื่น ให้พนักงานคดีปกครองเจ้าของสำนวนรายงานตามลำดับชั้นไปยังเลขาธิการเพื่อทราบ โดยส่งสำเนาคำสั่งศาลไปพร้อมด้วย

หมวด ๒

การดำเนินการบังคับตามคำบังคับของศาลปกครอง

ส่วนที่ ๑

วิธีการบังคับกรณีเพิกถอนกฎ

ข้อ ๗ ให้พนักงานคดีปกครองที่ได้รับมอบสำนวนเพิกถอนกฎ รับผิดชอบหนังสือเพื่อส่งคำพิพากษาที่มีคำบังคับให้เพิกถอนกฎนั้นไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยให้ผู้อำนวยการตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำเสนอเลขาธิการลงนามในหนังสือดังกล่าว

ข้อ ๘ เมื่อได้ดำเนินการตามข้อ ๗ แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ธุรการลงทะเบียนนัดเพื่อติดตามผลการลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยรายงานผลการติดตามให้พนักงานคดีปกครองเจ้าของสำนวนทราบทุกสัปดาห์ หากมีเหตุขัดข้องประการใด ให้พนักงานคดีปกครองเจ้าของสำนวนเสนอผู้อำนวยการเพื่อพิจารณาสั่งการโดยด่วน

เมื่อได้รับแจ้งผลการประกาศคำพิพากษาดังกล่าวลงในราชกิจจานุเบกษาจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ธุรการแจ้งพนักงานคดีปกครองเพื่อเสนอให้ผู้อำนวยการรายงานเลขาธิการและแจ้งผลให้สำนักงานศาลของศาลที่มีคำพิพากษาเพื่อรายงานศาลทราบต่อไป

ส่วนที่ ๒

วิธีการบังคับกรณีอื่นๆ

ข้อ ๙ เมื่อได้รับมอบสำนวนที่มีคำบังคับแก่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นอย่างอื่น นอกจากที่กำหนดไว้ในข้อ ๗ ให้พนักงานคดีปกครองตรวจสอบว่าเป็นคำบังคับที่จะต้องดำเนินการต่อไปอย่างไร แล้วทำรายงานเสนอความเห็นให้ผู้อำนวยการพิจารณา

ข้อ ๑๐ ถ้าเป็นคำบังคับที่มีกำหนดระยะเวลาให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตามคำพิพากษา และศาลกำหนดไว้ในคำบังคับให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐรายงานผลการปฏิบัติตามคำบังคับให้สำนักงานทราบภายในเวลาที่ศาลกำหนด ให้พนักงานคดีปกครองปฏิบัติดังนี้

(๑) หากหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐรายงานผลการปฏิบัติตามคำบังคับให้สำนักงานทราบภายในเวลาที่ศาลกำหนด ไม่ว่าจะรายงานว่าปฏิบัติตามคำบังคับหรือไม่ก็ตาม ให้สำนักงานแจ้งผลให้สำนักงานศาลของศาลที่ออกคำบังคับนั้น เพื่อรายงานศาลทราบต่อไป หากศาลมีคำสั่งให้สำนักงานดำเนินการอย่างอื่นอีก ก็ให้ดำเนินการไปตามนั้นและแจ้งผลให้สำนักงานศาลของศาลที่มีคำสั่งนั้นเพื่อรายงานศาลทราบเป็นระยะๆ ไป

(๒) หากพ้นเวลาที่ศาลกำหนดให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐรายงานผลการปฏิบัติตามคำบังคับให้สำนักงานทราบ แต่สำนักงานไม่ได้รับแจ้งผล ให้สำนักงานมีหนังสือเตือนไปยังหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อขอทราบผลการปฏิบัติตามคำบังคับดังกล่าว โดยให้ระยะเวลาหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตอบกลับภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ

(๒.๑) หากหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งผลการปฏิบัติตามคำบังคับภายในเวลาที่สำนักงานกำหนด ไม่ว่าจะรายงานว่าปฏิบัติตามทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนหรือไม่ปฏิบัติตามโดยมีเหตุผลที่จะอ้างหรือไม่มีเหตุผลที่จะอ้างก็ตาม ให้สำนักงานแจ้งผลให้สำนักงานศาลของศาลที่ออกคำบังคับนั้น เพื่อรายงานศาลทราบต่อไป หากศาลมีคำสั่งให้สำนักงานดำเนินการอย่างอื่นอีก ก็ให้ดำเนินการไปตามนั้น และแจ้งผลให้สำนักงานศาลของศาลที่มีคำสั่งนั้นเพื่อรายงานศาลทราบเป็นระยะๆ ไป

(๒.๒) หากหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่แจ้งผลการปฏิบัติตามคำบังคับภายในเวลาที่สำนักงานกำหนด ให้สำนักงานแจ้งผลให้สำนักงานศาลของศาลที่ออกคำบังคับนั้นเพื่อรายงานศาลทราบต่อไป หากศาลมีคำสั่งให้สำนักงานดำเนินการอย่างอื่นอีกก็ให้ดำเนินการไปตามนั้นและแจ้งผลให้สำนักงานศาลของศาลที่มีคำสั่งนั้นเพื่อรายงานศาลทราบเป็นระยะๆ ไป

ข้อ ๑๑ กรณีที่ศาลไม่ได้กำหนดไว้ในคำบังคับให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องรายงานผลการปฏิบัติตามคำบังคับให้สำนักงานทราบ ถ้าคำบังคับนั้นมีการกำหนดเวลาให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติ เมื่อพ้นเวลาที่ศาลกำหนดให้ปฏิบัติ ให้สำนักงานมีหนังสือไปยังหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อขอทราบผลการปฏิบัติตามคำบังคับดังกล่าว เช่นเดียวกับข้อ ๑๐ (๒) (๒.๑) และ (๒.๒)

ข้อ ๑๒ กรณีที่ศาลไม่ได้กำหนดไว้ในคำบังคับให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องรายงานผลการปฏิบัติตามคำบังคับให้สำนักงานทราบ ถ้าคำบังคับนั้นไม่มีกำหนดระยะเวลาให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติตามคำบังคับ เมื่อพ้นระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่คำบังคับมีผล ให้สำนักงานมีหนังสือไปยังหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อขอทราบผลเช่นเดียวกับข้อ ๑๐ เว้นแต่คำบังคับจะมีลักษณะเป็นอย่างอื่น ให้สำนักงานพิจารณาดำเนินการเป็นกรณีๆ ไป แล้วแจ้งให้สำนักงานศาลของศาลที่มีคำบังคับนั้นเพื่อรายงานศาลทราบ

ข้อ ๑๓ ให้เจ้าหน้าที่ธุรการลงบัญชีนัดเพื่อติดตามผลการดำเนินการตามข้อ ๑๐ ข้อ ๑๑ และข้อ ๑๒ โดยเคร่งครัด แล้วรายงานให้พนักงานคดีปกครองเจ้าของสำนวนทราบเป็นระยะๆ หากมีเหตุขัดข้องประการใด ให้พนักงานคดีปกครองเจ้าของสำนวนเสนอผู้อำนวยการเพื่อพิจารณาสั่งการโดยด่วน

ลักษณะ ๒

การบังคับคดีตามคำสั่งศาลเกี่ยวกับวิธีการชั่วคราวก่อนการพิพากษา

หมวด ๑

วิธีการบังคับคดีศาลมีคำสั่งให้ทุเลาการบังคับตามกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครอง

ข้อ ๑๔ เมื่อศาลมีคำสั่งให้ทุเลาการบังคับตามกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครอง ถ้าคู่กรณีหรือผู้ออกกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครองหรือผู้แทนมิได้รับทราบคำสั่งดังกล่าว เมื่อศาลออกหมายแจ้งคำสั่งแล้ว ให้สำนักงานศาลของศาลที่มีคำสั่งนั้นรีบแจ้งคำสั่งโดยส่งหมายนั้นให้คู่กรณีและผู้ออกกฎหมายหรือคำสั่งดังกล่าวทราบภายในวันนั้นหรืออย่างช้าภายในวันทำการถัดไป เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

การแจ้งคำสั่งศาลตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งโดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งให้แจ้งโดยวิธีอื่นก็ให้ดำเนินการไปตามนั้น

ข้อ ๑๕ หากผู้มีส่วนได้เสียอุทธรณ์คำสั่งทุเลาการบังคับตามกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครอง เมื่อศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งและส่งให้ศาลปกครองชั้นต้นอ่านแล้ว ถ้าไม่มีคู่กรณีมาศาลในวันนัดอ่านคำสั่งศาล เมื่อศาลออกหมายแจ้งคำสั่งแล้ว ให้สำนักงานศาลของศาลนั้นรีบแจ้งคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดให้คู่กรณีทั้งหมดหรือบางส่วนที่มีได้มาศาลทราบ

การแจ้งคำสั่งศาลตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ ๑๔ วรรคสอง

หมวด ๒

วิธีการบังคับคดีตามคำสั่งของศาลในกรณีที่ศาลกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองอย่างใด ๆ
เพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา หรือวิธีการเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้ขอ
ในระหว่างการพิจารณาหรือเพื่อบังคับคดีตามคำพิพากษา

ข้อ ๑๖ ก่อนศาลมีคำพิพากษา ถ้าศาลมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่พิพาทหรือทรัพย์สิน
ของผู้ถูกฟ้องคดี หรือเงินหรือทรัพย์สินของบุคคลภายนอก ซึ่งถึงกำหนดชำระแก่ผู้ถูกฟ้องคดี เมื่อศาล
ออกหมายยึดทรัพย์ชั่วคราวหรือหมายอายัดชั่วคราวแล้ว ให้สำนักงานศาลของศาลที่ออกหมายนั้น
รีบส่งหมายดังกล่าวไปให้สำนักงานเพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ ๑๗ เมื่อสำนักงานได้รับหมายยึดทรัพย์ชั่วคราวหรือหมายอายัดชั่วคราว ให้เจ้าหน้าที่
ธุรการลงทะเบียนรับ ลงสารบบคดี และตั้งสำนวนยึดทรัพย์ชั่วคราวหรืออายัดชั่วคราวแล้วรีบเสนอ
ผู้อำนวยการเพื่อตรวจพิจารณาและส่งจ่ายสำนวนให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ

ข้อ ๑๘ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรีบดำเนินการยึดหรืออายัดโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ในกรณี
ที่มีเหตุฉุกเฉินให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการให้ทันทีที่ได้รับหมาย

คำสั่งยึดทรัพย์ชั่วคราวหรืออายัดชั่วคราวของศาลในภูมิภาคในกรณีมีเหตุฉุกเฉินเมื่อศาลออก
หมายยึดทรัพย์ชั่วคราวหรือหมายอายัดชั่วคราวแล้ว หากผู้อำนวยการสำนักงานศาลเห็นว่าการให้สำนักงาน
ดำเนินการจะไม่ทันการ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานศาลนั้นๆ เป็นผู้ดำเนินการยึดหรืออายัด แล้วแต่กรณี
ในกรณีเช่นนี้ให้ผู้อำนวยการสำนักงานศาลเป็นเจ้าพนักงานบังคับคดีตามที่ศาลตั้งเมื่อดำเนินการแล้ว
ให้รีบแจ้งให้สำนักงานทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

ให้นำวิธีการบังคับคดีตามหมายบังคับคดีของศาลปกครองในลักษณะ ๓ แห่งระเบียบนี้มาใช้บังคับ
แก่วิธีการบังคับคดีตามหมายยึดทรัพย์ชั่วคราวหรือหมายอายัดชั่วคราว โดยอนุโลม

ข้อ ๑๙ เมื่อได้ยึดทรัพย์แล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเสนอรายงานการยึดทรัพย์ พร้อมด้วย
บัญชีทรัพย์ให้ศาลทราบ เมื่อศาลมีคำพิพากษาและออกหมายบังคับคดีแล้ว จึงขอให้ศาลส่งอนุญาตให้
ขายทอดตลาดทรัพย์ที่ยึดนั้น

ข้อ ๒๐ หากศาลมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น เช่น

(๑) คำสั่งห้ามชั่วคราวมิให้ผู้ถูกฟ้องคดีกระทำซ้ำหรือกระทำต่อไปซึ่งการละเมิดหรือการผิดสัญญา
หรือการกระทำที่ถูกฟ้องร้อง หรือคำสั่งอื่นใดในอันที่จะบรรเทาความเดือดร้อนเสียหายที่ผู้ฟ้องคดีอาจ
ได้รับต่อไปเนื่องจากการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดี หรือคำสั่งห้ามชั่วคราวมิให้ผู้ถูกฟ้องคดีโอน ขาย

ยักย้าย หรือจำหน่ายซึ่งทรัพย์สินที่พิพาทหรือทรัพย์สินของผู้ถูกฟ้องคดี หรือคำสั่งให้หยุดหรือป้องกันการเปลืองไปเปล่าหรือการบุบสลายซึ่งทรัพย์สินดังกล่าว หรือ

(๒) คำสั่งให้นายทะเบียน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลอื่นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบการจดทะเบียน การแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนหรือการเพิกถอนการจดทะเบียนที่เกี่ยวข้อง ทรัพย์สินที่พิพาทหรือทรัพย์สินของผู้ถูกฟ้องคดีหรือที่เกี่ยวกับการกระทำที่ถูกฟ้องร้องไว้ชั่วคราว หรือ

(๓) คำสั่งให้จับกุมและกักขังผู้ถูกฟ้องคดีไว้ชั่วคราว เป็นต้น

เมื่อศาลได้ออกหมายแจ้งคำสั่งดังกล่าวแล้วให้สำนักงานศาลของศาลที่มีคำสั่งนั้นรับส่งหมาย แจ้งคำสั่งของศาลให้ผู้ถูกฟ้องคดี นายทะเบียน พนักงานเจ้าหน้าที่ บุคคลอื่นผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายหรือผู้มีชื่อตามหมายนั้นๆ ทราบภายในวันนั้น หรืออย่างช้าภายในวันทำการถัดไป เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

การแจ้งคำสั่งศาลตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ ๑๔ วรรคสอง

หากเป็นกรณีมีเหตุฉุกเฉิน อาจมอบให้ผู้ที่เกี่ยวข้องให้ศาลมีคำสั่งดังกล่าวหรือตัวแทนถือหมายแจ้ง คำสั่งของศาลไปส่งด้วยตนเองก็ได้

ลักษณะ ๓

การบังคับคดีตามกฎหมายบังคับคดีของศาลปกครอง

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๒๑ หมายถึงบังคับคดีที่ศาลตั้งพนักงานคดีปกครอง สำนักงานปกครองเป็นเจ้าพนักงาน บังคับคดีจัดการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือทำการอื่นใดโดยอำนาจหน้าที่ ตามกฎหมายนั้น พนักงานคดีปกครองที่ศาลตั้งให้หมายถึงพนักงานคดีปกครองในสังกัดสำนักบังคับคดี ปกครอง เว้นแต่ศาลหรือสำนักงานศาลปกครองจะกำหนดให้เป็นอย่างอื่น

เมื่อศาลออกหมายบังคับคดีแล้ว ให้สำนักงานศาลของศาลที่ออกหมายบังคับคดีนั้นรับส่ง หมายบังคับคดีไปให้สำนักงานเพื่อดำเนินการโดยไม่ชักช้า

ข้อ ๒๒ เมื่อสำนักงานได้รับหมายบังคับคดีแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ธุรการลงทะเบียนรับลงสารบบคดี ตั้งสำนวนตามประเภทของหมายบังคับคดีแล้วเสนอผู้อำนวยการเพื่อตรวจพิจารณาและส่งจ่ายสำนวนให้พนักงานคดีปกครองในฐานะเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการโดยในระหว่างที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษายังไม่ติดต่อขอดำเนินการบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีส่งสำนวนให้เจ้าหน้าที่ธุรการเก็บรักษาไว้

การรับ การส่ง และการเก็บรักษาสำนวนให้เป็นไปตามที่สำนักงานศาลปกครองกำหนด

ข้อ ๒๓ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีตามวัน เวลา ที่ผู้นำบังคับคดีร้องขอ หรือตามที่นัดหมายกับผู้นำบังคับคดี และให้นำหมายบังคับคดี ประกาศเจ้าพนักงานบังคับคดีกับเครื่องมือ และอุปกรณ์สำหรับทำการบังคับคดี เช่น ครั่ง และตราตีครั้งไปด้วย ทั้งนี้ จะมีพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นร่วมไปช่วยเหลือด้วยก็ได้

ข้อ ๒๔ เจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องดำเนินการบังคับคดีในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกในวันทำการงานปกติ เว้นแต่ศาลจะอนุญาตหรือมีคำสั่งให้ดำเนินการบังคับคดีในวันเวลาอื่น

ข้อ ๒๕ ก่อนทำการบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแสดงหมายบังคับคดีแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา ถ้าไม่ปรากฏตัวลูกหนี้ตามคำพิพากษา ให้แสดงต่อบุคคลที่อยู่ในสถานทีนั้น

ข้อ ๒๖ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีที่ไปปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีด้วยความสุภาพ เป็นกลาง และระมัดระวังไม่ให้เกิดความเสียหายเกินกว่าที่จำเป็น

ถ้ามีผู้ขัดขวางในการบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีชี้แจงว่ากล่าวแต่โดยดีก่อน ถ้าผู้นั้นยังขัดขวางอยู่อีก ก็ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีขอความช่วยเหลือจากเจ้าพนักงานตำรวจ เพื่อดำเนินการบังคับคดีจนได้

ข้อ ๒๗ ในการที่จะดำเนินการบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีย่อมมีอำนาจเท่าที่มีความจำเป็น เพื่อที่จะค้นสถานที่ใดๆ อันเป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้ครอบครองอยู่ เช่น บ้าน ที่อยู่อาศัย คลังสินค้า โรงงานหรือร้านค้าขาย เป็นต้น ทั้งมีอำนาจที่จะยึดและตรวจสมุดบัญชี เอกสารหรือแผ่นกระดาษ และกระทำการใดๆ ตามสมควรเพื่อเปิดสถานที่ดังกล่าว รวมทั้งตู้รับรษณีย์ ตู้หรือที่เก็บของอื่นๆ แล้วรายงานให้ศาลทราบโดยพลัน

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หากเห็นสมควรเจ้าพนักงานบังคับคดีอาจขอความร่วมมือเจ้าพนักงานตำรวจให้อยู่ร่วมในการดำเนินการ และอาจแจ้งความให้เจ้าพนักงานตำรวจแห่งท้องที่นั้นทำการดำเนินการไว้เป็นหลักฐานด้วยก็ได้

ข้อ ๒๘ เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีออกไปทำการบังคับคดีมาแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดี
รับเสนอรายงานการบังคับคดีต่อผู้อำนวยการภายในวันนั้น หรืออย่างช้าภายในวันทำการถัดไป หากมี
เหตุจำเป็นไม่อาจเสนอภายในกำหนดเวลาดังกล่าวได้ ให้รายงานถึงเหตุจำเป็นนั้นด้วย

เมื่อผู้อำนวยการมีคำสั่งในรายงานการบังคับคดีอย่างไรแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรับดำเนินการ
ให้เป็นไปตามคำสั่งโดยเร็ว กรณีที่ต้องรอฟังผลการดำเนินการ ให้ส่งสำนวนให้เจ้าหน้าที่ธุรการลงบัญชีนัดไว้
เพื่อติดตามผลด้วย

ข้อ ๒๙ การยึดหรืออายัดทรัพย์สินดังต่อไปนี้ ให้สำนักงานรายงานเลขสิทธิการทราบ

- (๑) ทรัพย์สินที่มีราคาประเมินตั้งแต่ยี่สิบล้านบาทขึ้นไป
- (๒) ทรัพย์สินของบุคคลสำคัญ หรือบุคคลที่มีฐานะในทางสังคม
- (๓) ทรัพย์สินซึ่งเป็นที่สนใจของประชาชน

กรณีตาม (๒) และ (๓) ให้หมายความรวมถึงการบังคับคดีโดยการขังไล่หรือรื้อถอนด้วย

ข้อ ๓๐ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือผู้นำบังคับคดีอาจมอบอำนาจให้ทนายความของตน หรือ
ผู้หนึ่งผู้ใดมาทำการแทนก็ได้ โดยทำหนังสือมอบอำนาจตามแบบพิมพ์ที่สำนักงานศาลปกครองกำหนด

ข้อ ๓๑ ก่อนที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะไปทำการบังคับคดี ต้องให้ผู้นำบังคับคดีหรือผู้รับ
มอบอำนาจทำคำขอต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีว่าประสงค์จะบังคับคดีกับทรัพย์สินใด ของใคร ที่ใด
ตามแบบพิมพ์ที่สำนักงานศาลปกครองกำหนดและวางเงินทรองค่าใช้จ่ายไว้ตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดี
กำหนดตามอำนาจในกฎหมาย ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงค่าเช่าสถานที่เก็บรักษาทรัพย์สิน และค่าจ้างคนเฝ้ารักษา
ทรัพย์สินด้วย

ข้อ ๓๒ ผู้นำบังคับคดีต้องช่วยเหลือและให้ความสะดวกแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีในการบังคับคดี
โดยจัดยานพาหนะรับและส่งเจ้าพนักงานบังคับคดี ตลอดจนขนย้ายและเก็บรักษาทรัพย์สิน และออกเงิน
ทรองค่าใช้จ่ายในการดำเนินการบังคับคดีตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะร้องขอ

ข้อ ๓๓ ผู้นำบังคับคดีต้องอยู่ในสถานที่บังคับคดี เพื่อชี้ทรัพย์สินให้เจ้าพนักงานบังคับคดี
ทำการบังคับคดีและช่วยเหลือเจ้าพนักงานบังคับคดีในการบังคับคดีตามแต่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะร้องขอ
เพื่อให้การบังคับคดีสำเร็จไปโดยมิชักช้า

ข้อ ๓๔ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา แต่เพียงพอ
ที่จะชำระหนี้ตามหมายบังคับคดี พร้อมทั้งค่าธรรมเนียมในการบังคับคดี เว้นแต่จะได้มีกฎหมายบัญญัติไว้
หรือศาลจะได้มีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

แต่ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีแต่ทรัพย์สินซึ่งมีราคามากกว่าจำนวนหนี้ และไม่อาจแบ่งยึดหรืออายัดโดยมิให้ทรัพย์สินนั้นเสื่อมราคา เช่น ทำให้เปลี่ยนสภาพและราคาตกต่ำทั้งทรัพย์สินอื่นที่ยึดหรืออายัดให้เพียงพอกับจำนวนหนี้ไม่ปรากฏด้วยแล้ว ก็ให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่วานั้นทั้งหมด

ข้อ ๓๕ เจ้าพนักงานบังคับคดีย่อมไม่ยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้ยึดหรืออายัดไว้ก่อนแล้ว หรือทรัพย์สินที่มีกฎหมายบัญญัติให้ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

ข้อ ๓๖ เจ้าพนักงานบังคับคดีชอบที่จะงดการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาขอให้ยึดหรืออายัด เมื่อสงสัยว่าทรัพย์สินนั้นไม่อาจยึดหรืออายัดได้ตามกฎหมาย เช่น ปรากฏว่ามีชื่อบุคคลอื่นนอกจากลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลซึ่งทรัพย์สินต้องถูกยึดหรืออายัดเป็นเจ้าของในทะเบียนเมื่อได้งดการยึดหรืออายัดแล้ว ให้รับรายงานต่อผู้อำนวยการเพื่อจะได้รายงานต่อไปยังศาล ตามมาตรา ๒๘๓ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

เมื่อยึดหรืออายัดทรัพย์สินมาแล้ว ปรากฏว่าทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดนั้นมีชื่อบุคคลอื่น นอกจากลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลซึ่งทรัพย์สินต้องถูกยึดหรืออายัดเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทะเบียน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาถอนการยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้น

หมวด ๒

การยึดและอายัดทรัพย์สิน

ส่วนที่ ๑

วิธีการยึดทรัพย์สิน

ข้อ ๓๗ ก่อนทำการยึดที่ดินหรือห้องชุด หากผู้นำยึดร้องขอโดยมีเหตุอันสมควร เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจขอให้เจ้าพนักงานที่ดินงดการดำเนินการเกี่ยวกับที่ดินหรือห้องชุดที่จะยึดไว้ชั่วคราว โดยผู้นำยึดจะต้องจัดการนำยึดภายในเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด มิฉะนั้นเจ้าพนักงานบังคับคดีอาจแจ้งให้เจ้าพนักงานที่ดินยกเลิกการนั้นเสีย

ข้อ ๓๘ ถ้าในหมายบังคับคดีกล่าวเฉพาะเจาะจงให้ยึดทรัพย์สินสิ่งใด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดียึดแต่เฉพาะทรัพย์สินนั้น

ข้อ ๓๕ ก่อนไปทำการยึดทรัพย์ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีผู้ไปยึดทรัพย์ตรวจสอบและทำความเข้าใจให้แน่ชัดว่าจะต้องยึดทรัพย์อะไร ของใคร และจำนวนราคาทรัพย์ที่จะยึดได้ตามกฎหมาย มีประมาณเท่าใด พร้อมทั้งนำประกาศยึดทรัพย์ไปด้วย เพื่อปิดไว้ ณ สถานที่ที่ยึดทรัพย์

ข้อ ๔๐ เมื่อทำการยึดทรัพย์เสร็จแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปิดประกาศยึดทรัพย์ไว้ ณ สถานที่ๆ ยึดโดยเปิดเผย

ข้อ ๔๑ ถ้าเป็นการยึดที่ดินหรือห้องชุด ให้ผู้นำยึดส่งโฉนดที่ดิน หรือหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินหรือห้องชุดรายที่จะนำยึด หรือสำเนาซึ่งเจ้าพนักงานรับรองไม่เกินหนึ่งเดือน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีตรวจสอบและจับสเกลจำลองแผนที่ของที่ดินหรือห้องชุด

ข้อ ๔๒ เมื่อได้ยึดที่ดินหรือห้องชุดแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการเพื่อให้ได้มาซึ่งต้นฉบับโฉนดที่ดินหรือหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินหรือห้องชุดนั้น เพื่อจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่ผู้ซื้อทอดตลาด

หากผู้ครอบครองต้นฉบับโฉนดที่ดินหรือหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินหรือห้องชุดไม่ส่งมอบต้นฉบับเอกสารดังกล่าว โดยไม่มีเหตุอันจะอ้างได้ตามกฎหมายหรือไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้ทราบภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานต่อศาลขอให้เรียกผู้ครอบครองดังกล่าวมาไต่สวนและมีคำสั่งต่อไป

ข้อ ๔๓ ถ้าจะยึดทรัพย์ที่มีทะเบียน เช่น รถยนต์ อาวุธปืน เป็นต้น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีสอบถามผู้นำยึดเสียก่อนว่าผู้ใดมีชื่อเป็นเจ้าของทะเบียนนั้น หากทำได้ให้ผู้นำยึดส่งเอกสารทางทะเบียนหรือสำเนาให้เจ้าพนักงานบังคับคดีตรวจสอบด้วย

เมื่อได้ยึดทรัพย์ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งลูกหนี้ตามคำพิพากษาให้ส่งเอกสารทางทะเบียนต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี

ข้อ ๔๔ เมื่อได้มีการยึดทรัพย์แล้ว สิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษามีต่อบุคคลภายนอกในเรื่องพันธบัตรและหลักทรัพย์ที่เป็นประกัน ตราสารเปลี่ยนมือ หรือสิทธิเรียกร้องอื่นๆ ของลูกหนี้ตามคำพิพากษานอกจากที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๑๐ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ให้ดำเนินการตามมาตรา ๓๑๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ข้อ ๔๕ ในการยึดที่ดิน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรังวัดเปรียบเทียบกับแผนที่จำลองตามรูปในโฉนดที่ดินหรือหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน ว่าเป็นที่ดินแปลงเดียวกันหรือไม่ หากเชื่อได้ว่าเป็นที่ดินแปลงเดียวกันแล้ว ให้จัดการยึดโดยบรรยายให้เห็นสภาพและทำเลที่ตั้งของที่ดินในแผนรายการยึดที่ดิน และแสดงด้วยว่าอยู่ใกล้ไกลจากสถานที่ราชการหรือที่ชุมนุมชน หรือทางบก ทางน้ำ ประมาณระยะทางเท่าใด

ข้อ ๔๖ ถ้าที่ดินที่ยึดนั้นมีสิ่งปลูกสร้างหรือไม้ล้มลุกหรือธัญชาติอันจะเก็บเกี่ยวรวงผลได้คราวหนึ่งหรือหลายคราวต่อปีเป็นของผู้อื่นปลูกอยู่ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีบันทึกถ้อยคำของเจ้าของสิ่งนั้นๆ ให้ปรากฏว่ามีสิทธิในที่ดินอย่างไร เช่น สิทธิเก็บกิน สิทธิเหนือพื้นดินหรือสิทธิตามสัญญาเช่า เป็นต้น

ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติการยึดทรัพย์สินกสิกร พ.ศ. ๒๔๗๕ การยึดที่ไร่ นา ซึ่งมีไม้ล้มลุกหรือธัญชาติอันจะเก็บเกี่ยวได้ตามฤดูกาล จะยึดแต่ที่ดิน ไม่ยึดไม้ล้มลุกและธัญชาติหรือจะยึดทั้งที่ดินและไม้ล้มลุกหรือธัญชาติด้วยก็ได้

ข้อ ๔๗ การยึดที่ดินซึ่งมีไม้ยืนต้น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจดชนิดและประมาณจำนวนต้นไม้ไว้ด้วย

ข้อ ๔๘ ถ้าทรัพย์ที่ยึดมีดอกผลธรรมดาที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาจะต้องเป็นผู้เก็บเกี่ยวหรือบุคคลอื่นเป็นผู้เก็บเกี่ยวในนามของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เมื่อผู้นำยึดร้องขอต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีขอเก็บเกี่ยวเอง หากเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควร ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษารับในขณะทำการยึด แล้วจึงให้ทำการเก็บเกี่ยวดอกผลนั้นเมื่อถึงกำหนด

ข้อ ๔๙ การยึดสังหาริมทรัพย์มีรูปร่างและอสังหาริมทรัพย์ย่อมครอบไปถึงดอกผลแห่งทรัพย์นั้นด้วย เว้นแต่จะได้มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น หรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่ประสงค์ให้ยึดดอกผลนั้นๆ

ข้อ ๕๐ การยึดอสังหาริมทรัพย์ ถ้าผู้นำยึดประสงค์จะยึดดอกผลดินนัยด้วย ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีสั่งให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาส่งดอกผลดินนัยนั้นต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในเวลาที่กำหนด

ถ้าดอกผลดินนัยนั้นเป็นสิทธิเรียกร้อง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการอายัดตามวิธีการที่กำหนดไว้ในหมวดนี้

ข้อ ๕๑ การยึดเรือน โรง ห้องชุด หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการยึดโดยบรรยายให้เห็นสภาพของสิ่งนั้นๆ เช่น พื้น ฝาผนัง ประตู หน้าต่าง เสา เครื่องบนและหลังคาใช้วัสดุชนิดใด มีกี่ชั้น กี่ห้อง ขนาดกว้างยาวสูงเท่าใด เก้าหรือใหม่เพียงใด เลขทะเบียนเท่าไร ถ้าเป็นสถานที่ให้เช่า ค่าเช่าเท่าใด เป็นต้น

ข้อ ๕๒ ในการยึดทรัพย์นั้น ให้ยึดเฉพาะส่วนของลูกหนี้ตามคำพิพากษา แต่ถ้ามีบุคคลอื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย และไม่ปรากฏชัดว่าส่วนใดเป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษาให้ยึดมาทั้งหมด ถ้าเป็นที่ดิน ให้ประมาณราคาเฉพาะส่วนของลูกหนี้ตามคำพิพากษาไว้ด้วย

ข้อ ๕๓ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแสดงให้เห็นโดยชัดแจ้งตามวิธีที่เห็นสมควรว่าได้มีการยึดทรัพย์แล้ว เช่น

(๑) การยึดสิ่งของ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปิดหรือผูกแผ่นเลขหมายบนสิ่งของที่ยึดให้ตรงตามบัญชีทรัพย์ ถ้าสามารถจะเก็บรวมเข้าหีบหรือตู้ได้ ก็ให้รวมไว้ แล้วปิดหีบหรือตู้ประทับตราครั้งอีกชั้นหนึ่ง

(๒) การยึดที่ดิน เรือน โรง ห้องชุด หรือสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ ให้ปิดประกาศหรือทำเครื่องหมายไว้

(๓) การยึดสัตว์ สัตว์พาหนะหรือปศุสัตว์ จะใช้สีทาที่ขาหรือที่ตัว หรือจะใช้แผ่นเลขหมายผูกคอหรือจะต้อนเข้าคอกแล้วผูกเชือกประทับตราครั้งที่ประตูคอกก็ได้ แล้วแต่จะเห็นสมควร แต่อย่าให้เป็นการขัดข้องต่อการเลี้ยงรักษาสัตว์

ข้อ ๕๔ ในการยึดทรัพย์ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดทำบันทึกรายการการดำเนินการโดยสังเขป หากมีพฤติการณ์หรือเหตุการณ์ที่สมควรบันทึกไว้เป็นหลักฐานก็ให้บันทึกไว้ แล้วอ่านบันทึกนั้นให้ผู้นำยึดและผู้มีส่วนได้เสียหรือบุคคลที่อยู่ ณ ที่ยึดฟังแล้วให้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานด้วย ถ้าผู้ใดไม่ยอมลงลายมือชื่อให้บันทึกว่าอ่านให้ฟังแล้วไม่ยอมลงลายมือชื่อ

ข้อ ๕๕ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำบัญชีรายการทรัพย์ที่ยึดตามแบบพิมพ์ที่กำหนด โดยแสดงรายละเอียด เช่น ชื่อ ประเภท ขนาด น้ำหนัก สภาพ และจำนวนตามลำดับหมายเลขพร้อมประเมินราคาทรัพย์นั้น แล้วให้ผู้นำยึดลงลายมือชื่อรับรองบัญชีนั้น ถ้าผู้นำยึดไม่เห็นชอบตามราคาดังกล่าวให้เจ้าพนักงานบังคับคดีบันทึกไว้โดยชัดเจน

ข้อ ๕๖ การจดบัญชีทรัพย์ ถ้าเป็นทรัพย์หลายสิ่งราคาเล็กน้อย จะมัดรวม บรรจุหีบห่อหรือกองรวมกัน แล้วจดเป็นหมายเลขเดียวกันก็ได้

ถ้าทรัพย์ที่ยึดเป็นชุดหรือสำหรับ การจดบัญชีจะจดรวมเป็นชุดหรือเป็นสำหรับก็ได้แล้วแต่จะเห็นสมควร

ข้อ ๕๗ การยึดที่ดิน ห้องชุด หรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรีบแจ้งการยึดนั้นให้เจ้าพนักงานที่ดิน หรือนายทะเบียนแห่งท้องที่ แล้วแต่กรณีทราบ

ข้อ ๕๘ เมื่อได้ยึดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งการยึดและราคาประเมินนั้นให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาทราบ หากทรัพย์สินที่ยึดมีผู้ถือกรรมสิทธิ์ร่วมให้แจ้งการยึดให้ผู้ถือกรรมสิทธิ์ร่วมทราบด้วย

ถ้าไม่สามารถกระทำตามวรรคหนึ่งได้ ก็ให้ปิดประกาศแจ้งการยึดไว้ ณ สถานที่ที่ยึดและที่สำนักงาน หรือประกาศแจ้งการยึดทางหนังสือพิมพ์รายวันไม่เกินเจ็ดวัน

ข้อ ๕๙ เมื่อได้ยึดเรือกำปั่นหรือเรือมีระวางตั้งแต่หกตันขึ้นไป เรือกลไฟหรือเรือยนต์มีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป แพหรือสัตว์พาหนะ ให้แจ้งการยึดไปยังกรมเจ้าท่า หรือนายทะเบียนแห่งท้องที่ แล้วแต่กรณี

กรณียึดทรัพย์อื่นที่มีทะเบียน หรือทะเบียนแสดงกรรมสิทธิ์ เช่น รถยนต์ เครื่องจักรให้แจ้งการยึดไปยังนายทะเบียนแห่งทรัพย์นั้น

ข้อ ๖๐ การยึดสิ่งปลูกสร้างซึ่งปลูกอยู่บนที่ดินของผู้อื่น ให้ผู้นำยึดแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับที่ดินแปลงนั้นว่าเป็นที่ดินประเภทใด พร้อมชื่อและที่อยู่เจ้าของที่ดินต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อแจ้งการยึดให้เจ้าของที่ดินทราบ

ข้อ ๖๑ การยึดอสังหาริมทรัพย์ ผู้นำยึดอาจขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำการยึด ณ ที่ทำการของเจ้าพนักงานบังคับคดีก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้นำยึดนำส่งเอกสารประกอบการยึดทรัพย์ดังที่จะกล่าวต่อไปนี้ และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการตามข้อ ๖๒ ข้อ ๖๓ และข้อ ๖๔

(๑) เอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ เช่น โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ หรือ น.ส. ๓ ก) เป็นต้น หนังสือกรรมสิทธิ์ห้องชุดหรือหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินอื่นๆ หรือสำเนาเอกสารหรือหนังสือดังกล่าวที่เจ้าพนักงานที่ดินรับรองไม่เกินหนึ่งเดือน พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) เช่น หนังสือสัญญาจำนอง เป็นต้น

(๒) สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาหนังสือรับรองของนายทะเบียนกรณีเป็นนิติบุคคลของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่นายทะเบียนรับรองไม่เกินหนึ่งเดือน

(๓) แผนที่การเดินทางไปที่ตั้งทรัพย์ที่จะยึดพร้อมสำเนา

(๔) ภาพถ่ายปัจจุบันของทรัพย์ที่จะยึด และแผนผังบอกขนาดความกว้าง ความยาว ความสูงของทรัพย์ที่จะยึด

(๕) ราคาประเมินของทรัพย์ที่จะยึดที่เจ้าพนักงานที่ดินรับรอง

ข้อ ๖๒ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีตรวจสอบหลักฐานตามข้อ ๖๑ ว่าถูกต้องครบถ้วนเพียงพอที่จะดำเนินการยึด ณ ที่ทำการและประเมินราคาได้หรือไม่ แล้วเสนอผู้อำนวยการเพื่อมีคำสั่ง

ข้อ ๖๓ ถ้าผู้อำนวยการมีคำสั่งอนุญาตให้ยึดได้ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำการยึดโดยดำเนินการตามข้อ ๕๕ ข้อ ๕๖ และข้อ ๕๘

การดำเนินการตามข้อ ๕๘ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีส่งสำเนามาหมายบังคับคดีไปให้ด้วย

ข้อ ๖๔ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีหรือผู้ที่เจ้าพนักงานบังคับคดีมอบหมายรีบไปปิดประกาศยึดทรัพย์ ณ ที่ทรัพย์ที่ถูกยึดตั้งอยู่ พร้อมตรวจสอบและรายงานสภาพของทรัพย์ที่ไปปิดประกาศโดยเร็ว

ข้อ ๖๕ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีส่งรายงานการยึดทรัพย์สินพร้อมด้วยบัญชีทรัพย์สินต่อศาลเป็นคราวๆ และขอให้ศาลสั่งอนุญาตให้ขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ยึดนั้น

หากทรัพย์สินที่ยึดมีสภาพเป็นของสดของเสียได้ เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจขายได้ทันทีโดยวิธีขายทอดตลาดหรือวิธีอื่นที่สมควร แล้วรายงานให้ศาลทราบ

ส่วนที่ ๒

วิธีการประเมินราคาทรัพย์สิน

ข้อ ๖๖ การประเมินราคาที่ดินพึงพิจารณาตามหลักเกณฑ์เหล่านี้ประกอบกัน คือ

(๑) ราคาซื้อขายกันในตลาดโดยคำนึงถึงสภาพแห่งที่นั้นว่าเป็นที่อะไร เช่น ที่อยู่อาศัย ที่โรงงาน ที่ให้บริการหรือค้าขาย ที่สวน ที่นา ที่ไร่ เป็นต้น และให้พิจารณาด้วยว่าที่นั้นอยู่ในทำเลอย่างไร เช่น อยู่ในทำเลค้าขาย ที่ชุมนุมชน อยู่ติดถนนหรือแม่น้ำลำคลองหรือไม่ รถยนต์เข้าถึงหรือไม่ หากเป็นที่ให้เช่ามีผลประโยชน์หรือรายได้มากน้อยเพียงใด เป็นต้น

(๒) ราคาที่ดินบริเวณนั้นหรือบริเวณใกล้เคียง ซึ่งเจ้าพนักงานบังคับคดีเคยขายทอดตลาดไปแล้ว

(๓) ราคาซื้อขายหรือจ้างหรือขายฝากครั้งสุดท้ายของที่ดินแปลงนั้น และที่ดินบริเวณใกล้เคียง

(๔) ราคาประเมินของสำนักงานที่ดิน หรือราคาประเมินทุนทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมของกรมที่ดิน

ข้อ ๖๗ การประเมินราคาทรัพย์สินนอกจากที่ดิน ให้ประเมินตามราคาซื้อขายในตลาดตามสภาพความเก่าใหม่ของทรัพย์สินนั้นๆ มิใช่ประเมินราคาตามที่ผู้กรณีตกลงกันเพื่อหลีกเลี่ยงค่าธรรมเนียม

ข้อ ๖๘ การประเมินราคาทรัพย์สินที่มีการจ้างหรือจ้างนำ ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๖๖ และข้อ ๖๗ แต่ให้หมายเหตุไว้ด้วยว่าจ้างหรือจ้างนำเมื่อใด ต้นเงินเท่าใด เพื่อประกอบดุลพินิจในการขายทอดตลาด

ข้อ ๖๙ หากผู้อำนวยการเห็นว่าราคาทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานบังคับคดีประเมินไม่เหมาะสม หรือผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีร้องขอโดยมีเหตุอันสมควร ผู้อำนวยการมีอำนาจแก้ไขราคาประเมินได้เอง หรือมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ประเมินราคาทรัพย์สินของสำนักงานทำการประเมินราคาใหม่ หรืออาจขอให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการประเมินราคาทรัพย์สิน เช่น กรมที่ดิน กรมบังคับคดีหรือผู้เชี่ยวชาญในการประเมินราคาทรัพย์สินประเภทนั้นๆ เป็นต้น ช่วยประเมินราคาให้

กรณีประเมินราคาตามคำร้องขอของผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีให้ผู้ร้องขอเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย (ถ้ามี)

เมื่อได้มีการแก้ไขราคาประเมินแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งราคาประเมินที่ได้แก้ไขใหม่ให้ผู้มีส่วนได้เสียทราบ

ข้อ ๙๐ ในกรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์สินซึ่งมีราคาตั้งแต่ห้าแสนบาทขึ้นไป หรือหากราคาไม่ถึงห้าแสนบาทแต่เจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควร ก่อนนำออกขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีขอให้เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ประเมินราคาทรัพย์สินของสำนักงานทำการประเมินราคาอีกครั้งหนึ่ง

ในการขายทอดตลาดทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้ราคาประเมินของเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ประเมินราคาทรัพย์สินของสำนักงานประกอบดุลพินิจในการขายด้วย

ข้อ ๙๑ การประเมินราคาทรัพย์สินบางประเภท หากมีความจำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญผู้ชำนาญพิเศษ หรือผู้มีความรู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและประเมินราคา ให้ผู้อำนวยการสั่งให้ดำเนินการได้

ค่าใช้จ่ายในการประเมินราคา (ถ้ามี) ให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายในการบังคับคดีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาคต้องรับผิดชอบ

ส่วนที่ ๓

วิธีการอายัดทรัพย์สิน

ข้อ ๙๒ เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอาจร้องขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีอายัดสังหาริมทรัพย์อันมีรูปร่างและอสัณฐานทรัพย์ รวมทั้งสิทธิทั้งปวงอันมีอยู่ในทรัพย์เหล่านั้น หรือเงินที่บุคคลภายนอกจะต้องส่งมอบ หรือโอน หรือชำระให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา ในการอายัดดังกล่าวเจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจที่จะยึดบรรดาเอกสารทั้งปวงที่ให้สิทธิแก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาในอันที่จะได้รับส่งมอบ หรือรับโอนทรัพย์สินหรือสิทธิ หรือได้รับชำระเงินเช่นนั้น

ข้อ ๙๓ คำร้องขออายัดทรัพย์สินหรือเงินให้ใช้แบบพิมพ์ตามที่สำนักงานศาลปกครองกำหนด และอย่างน้อยต้องมีข้อความหรือรายการดังต่อไปนี้

- (๑) ประเภทของสิทธิเรียกร้องที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษามีต่อบุคคลภายนอก
- (๒) รายการทรัพย์สินหรือจำนวนเงินที่อยู่ในความครอบครองบุคคลภายนอก ซึ่งบุคคลภายนอกจะต้องส่งมอบหรือโอนหรือชำระให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา
- (๓) ชื่อและที่อยู่ของบุคคลภายนอกพร้อมสำเนาทะเบียนบ้าน หรือสำเนาหนังสือรับรองของนายทะเบียนกรณีเป็นนิติบุคคล

(๔) ชื่อและที่อยู่ของลูกหนี้ตามคำพิพากษาพร้อมสำเนาทะเบียนบ้าน หรือสำเนาหนังสือรับรองของนายทะเบียนกรณีเป็นนิติบุคคล

ข้อ ๗๔ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีตรวจสอบคำร้องว่าอยู่ในอำนาจของเจ้าพนักงานบังคับคดีที่จะอายัดได้หรือไม่ หากเห็นว่าอายัดได้ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งคำสั่งอายัดให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษา และบุคคลภายนอกซึ่งต้องรับผิดชอบชำระหนี้หรือส่งมอบสิ่งของทราบ โดยคำสั่งอายัดดังกล่าวจะต้องมีข้อห้ามลูกหนี้ตามคำพิพากษาให้งดเว้นการจำหน่ายสิทธิเรียกร้องนับแต่วันที่รับคำสั่งและมีข้อห้ามบุคคลภายนอกไม่ให้ชำระหนี้หรือส่งมอบสิ่งของให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาแต่ให้ชำระหรือส่งมอบให้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดีภายในเวลาที่กำหนดไว้

ข้อ ๗๕ ให้เจ้าหน้าที่ธุรการลงบัญชีนัดและติดตามผลว่าบุคคลภายนอกได้ปฏิบัติตามคำสั่งอายัดของเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่แล้วรายงานให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ

ข้อ ๗๖ ถ้าบุคคลภายนอกที่ได้รับคำสั่งอายัดปฏิเสธหรือโต้แย้งหนี้ที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา บังคับคดีแจ้งเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา และรายงานศาลเพื่อมีคำสั่งต่อไป

ข้อ ๗๗ ถ้าบุคคลภายนอกที่ได้รับคำสั่งอายัดไม่คัดค้านการอายัด หรือคัดค้านแต่ศาลได้มีคำสั่งให้ปฏิบัติตามคำสั่งอายัดและบุคคลภายนอกมิได้ปฏิบัติตามนั้น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานต่อศาลขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของบุคคลนั้น

เมื่อศาลออกหมายบังคับคดีแล้ว ให้ดำเนินการบังคับคดีเสมือนหนึ่งว่าบุคคลนั้นเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา และให้นำระเบียบในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีตามหมายบังคับคดีมาบังคับใช้โดยอนุโลม

ข้อ ๗๘ การอายัดทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์มีทะเบียน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งการอายัดนั้นให้เจ้าพนักงานที่ดิน หรือนายทะเบียนแห่งทรัพย์สินนั้นทราบด้วย

ข้อ ๗๙ การอายัดสิทธิเรียกร้องเป็นเงินที่บุคคลภายนอกต้องจ่ายให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษา เป็นคราวๆ เช่น เงินเดือน เงินงวด เป็นต้น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ ๗๔ และให้กำหนดเวลาการชำระเงินแก่เจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นคราวๆ ไปจนกว่าจะชำระหนี้ครบถ้วนตามคำพิพากษา

ข้อ ๘๐ ถ้าบุคคลภายนอกที่ได้รับคำสั่งอายัดชำระเงินตามคำสั่งอายัดแก่เจ้าพนักงานบังคับคดี ให้ดำเนินการตามข้อ ๑๕๕

ข้อ ๘๑ ถ้าบุคคลภายนอกที่ได้รับคำสั่งอายัดส่งมอบทรัพย์สินตามคำสั่งอายัดแก่เจ้าพนักงานบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการตามข้อ ๕๕ โดยอนุโลม แล้วแจ้งให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา และลูกหนี้ตามคำพิพากษาทราบ

ทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการขายทอดตลาดตามวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้โดยอนุโลม

หมวด ๓
การรักษาทรัพย์

ส่วนที่ ๑
ผู้รักษาทรัพย์

ข้อ ๘๒ ทรัพย์ที่ยึดไว้แล้วให้นำมาเก็บรักษาไว้ที่สถานที่เก็บทรัพย์ของสำนักงาน แต่ถ้าเป็นอสังหาริมทรัพย์ หรือทรัพย์ตามข้อ ๘๓ ให้มอบแก่บุคคลที่เห็นสมควรเป็นผู้ดูแลรักษาไว้แทน

การมอบทรัพย์ที่ยึดให้บุคคลอื่นดูแลรักษานั้น ให้ถือหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษายอมรับที่จะดูแลรักษา และเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควร ให้มอบทรัพย์นั้นให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาเป็นผู้ดูแลรักษาไว้ในที่อันควร

(๒) มอบให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบุคคลอื่นซึ่งครอบครองทรัพย์นั้นอยู่เป็นผู้ดูแลรักษา โดยความยินยอมของเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา

(๓) ถ้าไม่สามารถปฏิบัติตาม (๑) และ (๒) ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเข้าสถานที่เก็บทรัพย์ และจ้างคนดูแลรักษาตามที่กำหนดไว้ในส่วนที่ ๒ แห่งระเบียบนี้ก็ได้

การเก็บรักษาทรัพย์ในสถานที่เก็บทรัพย์ของสำนักงานให้เจ้าหน้าที่ทำบัญชีรายการและปิดเลขหมายแล้วเก็บรักษาไว้ และหมั่นตรวจดูอย่าให้เกิดความเสียหายขึ้น เมื่อจำหน่ายหรือคืนทรัพย์สิ่งใดให้ลงบัญชีรายการไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๘๓ ทรัพย์ดังต่อไปนี้ไม่ควรนำมาเก็บรักษาไว้ที่สถานที่เก็บทรัพย์ของสำนักงาน

(๑) ทรัพย์ที่อาจทำให้เกิดความสกปรกเลอะเทอะ หรือมีกลิ่น ซึ่งอาจรบกวนหรือก่อความรำคาญ

(๒) ทรัพย์ที่ไม่สะดวกต่อการเคลื่อนย้าย หรือเปลืองเนื้อที่เก็บรักษา เช่น มีน้ำหนักมาก หรือมีขนาดใหญ่ เป็นต้น

(๓) ทรัพย์ที่โดยสภาพอาจเกิดอันตรายได้ง่าย เช่น วัตถุทางเคมีที่ไวไฟ หรือสิ่งที่เป็นเชื้อเพลิง เป็นต้น

(๔) ทรัพย์สินที่ต้องเก็บรักษาไว้ในสถานที่โดยเฉพาะ เพื่อรักษาคุณภาพของตัวทรัพย์สิน
(๕) ทรัพย์สินที่ต้องเก็บรักษาไว้เป็นเวลานาน เช่น ทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดตามคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษา

(๖) ทรัพย์สินที่มีสภาพชำรุดทรุดโทรม ใช้ประโยชน์ไม่ได้ หรือไม่อยู่ในความสนใจของบุคคลที่จะซื้อ

ข้อ ๘๔ ในกรณียึดอสังหาริมทรัพย์ เครื่องทองรูปพรรณ หรือของมีค่าอื่นๆ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมอบแก่ผู้อำนวยการเพื่อเก็บรักษาทรัพย์สินนั้นไว้ในที่ปลอดภัยตามที่เห็นสมควร

การเก็บรักษาทรัพย์สินที่มีราคาสูง ผู้อำนวยการอาจสั่งให้เก็บรักษา ณ สถานที่อื่นซึ่งปลอดภัยกว่า ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของเลขาธิการ

ข้อ ๘๕ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดไว้ในรายงานการยึดทรัพย์สินโดยชัดเจนว่าได้จัดการเก็บรักษาทรัพย์สินนั้นอย่างไร และต้องเสียค่าใช้จ่ายในการยึดทรัพย์สิน ค่าเช่าสถานที่เก็บทรัพย์สิน ค่าจ้างดูแลรักษาทรัพย์สินเท่าใด

ส่วนที่ ๒

การเช่าที่เก็บทรัพย์สินและจ้างผู้รักษาทรัพย์สิน

ข้อ ๘๖ ในกรณีที่มีการเช่าสถานที่เก็บทรัพย์สิน หรือจ้างบุคคลที่สมควรดูแลรักษาทรัพย์สินที่ยึดให้ทำสัญญาเป็นหนังสือโดยมีผู้อำนวยการลงนามเป็นคู่สัญญา และให้มีข้อกำหนดเกี่ยวกับเบี้ยปรับในการละเลยต่อหน้าที่ หรือไม่ปฏิบัติตามข้อสัญญาไว้ในหนังสือสัญญาด้วย

เมื่อขายทรัพย์สินเสร็จหรือย้ายทรัพย์สินไปเก็บที่อื่นหรือถอนการยึดทรัพย์สิน ให้ผู้อำนวยการบอกเลิกสัญญานั้นเสีย

ข้อ ๘๗ กรณีจ้างผู้ดูแลรักษาทรัพย์สิน ให้ผู้อำนวยการจัดให้มีการตรวจตราอีกชั้นหนึ่ง หากปรากฏว่าผู้ดูแลรักษาทรัพย์สินละเลยต่อหน้าที่ไม่ปฏิบัติตามข้อสัญญา ให้ผู้อำนวยการสั่งปรับตามข้อสัญญาทุกครั้งที่ตรวจพบ เบี้ยปรับในกรณีเช่นนี้ให้ถือเป็นเงินที่รวบรวมได้ในการบังคับคดีนั้น

หากทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งเสียหายหรือสูญหายไป ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับให้ผู้ดูแลรักษาทรัพย์สินรับผิดชอบตามสัญญาการรักษาทรัพย์สิน

ในกรณีทรัพย์สินเสียหายหรือสูญหายไปเนื่องจากการกระทำความผิดทางอาญา ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรับรายงานพร้อมเสนอความเห็นต่อเลขาธิการ ดังนี้

(๑) กรณีรู้ตัวผู้กระทำความผิด ให้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนขอให้ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด

(๒) กรณีไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิด ให้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนขอให้สืบสวนสอบสวนหาตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีต่อไป

การเสนอรายงานและความเห็นตามวรรคสาม ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเสนอหนังสือร้องทุกข์และหนังสือมอบอำนาจเพื่อให้เลขาธิการลงนามไปพร้อมด้วย

หมวด ๔

การขายทรัพย์สิน

ส่วนที่ ๑

วิธีการขายทอดตลาด

ข้อ ๘๘ การขายทอดตลาด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการทำประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สิน โดยแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่จะขาย เช่น ชื่อเจ้าของทรัพย์สิน โดยเกี่ยวข้องกับคดีอย่างไร ผู้สั่งให้ขาย วัน เวลา และสถานที่ที่จะขาย ชื่อ ประเภท ลักษณะ ขนาด น้ำหนัก และจำนวนของทรัพย์สินนั้นๆ เป็นต้น ถ้าทรัพย์สินที่จะขายเป็นที่ดินหรือห้องชุด ให้แจ้งที่ตั้ง เนื้อที่ อาณาเขต ความกว้าง ความยาว และรายละเอียดอื่นๆ เท่าที่จำเป็น

ถ้ามีข้อสัญญาและคำเตือนเกี่ยวกับการซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาดอย่างไร ก็ให้ระบุไว้โดยชัดเจน กับให้กำหนดเงื่อนไขและเงื่อนไขในการชำระเงินไว้ตามนัยข้อ ๑๑๓ ด้วย

หากศาลกำหนดวิธีขาย หรือเงื่อนไขเฉพาะเรื่องเป็นพิเศษอย่างไร ก็ให้ปฏิบัติตามนั้น

ข้อ ๘๙ เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจกำหนดเงื่อนไขให้ผู้เข้าสู่วางหลักประกันในการเข้าสู่วางค่าต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี โดยแสดงรายละเอียดไว้ในประกาศขายทอดตลาดก็ได้

เงื่อนไขตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่สำนักงานกำหนด โดยความเห็นชอบของเลขาธิการ

ข้อ ๙๐ การขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จะต้องจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งไว้ในประกาศขายทอดตลาดให้บรรดาผู้ที่เข้าสู่วางค่าในการขายทอดตลาดในนามของบุคคลอื่น ส่งหนังสือมอบอำนาจต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีก่อนเข้าสู่วางค่า หากเข้าสู่วางค่าแทนบุคคลอื่นโดยไม่ได้ส่งหนังสือมอบอำนาจ จะถือว่าผู้สู่วางค่านั้นเข้าสู่วางค่าในนามของตนเอง และจะขอให้จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์เป็นชื่อของบุคคลอื่นโดยอ้างว่าตนเป็นเพียงตัวแทนมิได้

ข้อ ๕๑ การขายทอดตลาดทรัพย์สิน ณ สถานที่ใดนั้น ตามปกติให้ปฏิบัติตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ที่ดิน หรือที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างหรือห้องชุด ให้ขาย ณ ที่ทำการขายทอดตลาด
ที่สำนักงานกำหนด

(๒) บ้าน เรือน โรง สิ่งปลูกสร้างต่างๆ ซึ่งมีได้ยึดรวมกับที่ดินด้วย ให้ขาย ณ ที่ที่ทรัพย์สิน
ตั้งอยู่

(๓) ทรัพย์สินอื่นๆ ให้ขาย ณ ที่ทำการขายทอดตลาดที่สำนักงานกำหนด หรือสถานที่ที่
เก็บทรัพย์สิน หรือสถานที่อื่นที่ผู้อำนวยการเห็นสมควร

(๔) ที่ดินและทรัพย์สินอื่นๆ ที่อยู่นอกเขตของศาลที่ออกหมาย ให้ขายในท้องที่ที่ทรัพย์สิน
ตั้งอยู่ เว้นแต่ผู้มีส่วนได้เสียจะร้องขอหรือผู้อำนวยการเห็นสมควร ให้ขาย ณ ที่ทำการขายทอดตลาด
ของสำนักงานหรือท้องที่อื่นใดโดยมีเหตุอันสมควร

การขายทรัพย์สินนอกที่ทำการสำนักงาน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีออกไปทำการขายโดยอาจ
จะมีพนักงานเจ้าหน้าที่อื่น หรือเจ้าหน้าที่การเงินร่วมไปช่วยเหลือด้วยก็ได้

ข้อ ๕๒ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการส่งประกาศขายทอดตลาดแก่บุคคลผู้มีส่วนได้เสียในคดี
ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๘๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และให้ปิดประกาศขายทอดตลาดไว้
โดยเปิดเผย ณ สถานที่ที่จะขาย สถานที่ที่ทรัพย์สินตั้งอยู่ ที่ชุมนุมชน สำนักงาน และหรือสถานที่
ราชการอันสมควรจะปิดได้ ก่อนวันขายไม่น้อยกว่าสามวัน

ถ้าเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควร จะลงแจ้งความการขายทอดตลาดในหนังสือพิมพ์รายวัน
ฉบับที่แพร่หลาย หรือทางวิทยุกระจายเสียง หรือทางโทรทัศน์ หรือโดยวิธีอื่นใดก่อนวันขายก็ได้

ข้อ ๕๓ การกำหนดวันขายทอดตลาดทรัพย์สินแต่ละครั้ง ให้กำหนดวันขายไม่น้อยกว่า
สองคราว โดยกำหนดวันขายคราวแรกไม่น้อยกว่าหนึ่งเดือน แต่ไม่เกินสองเดือน นับแต่วันที่ลง
ประกาศขาย และคราวต่อไปไม่เกินหนึ่งเดือนนับแต่วันกำหนดขายคราวก่อน

ข้อ ๕๔ ในการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่มีดอกผลเกิดในระหว่างยึดทรัพย์สิน หรือทรัพย์สิน
ที่มีสัญญาผูกพันอันเป็นคุณแก่ทรัพย์สินนั้น หรือมีค่าภาระติดพันเกี่ยวค้างอยู่ให้เจ้าพนักงานบังคับคดี
กล่าวไว้ในประกาศขายทอดตลาดให้ชัดเจน

การขายทรัพย์สินที่มีสัญญาผูกพันอันเป็นคุณแก่ทรัพย์สินนั้น ถ้าเจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถ
ทำได้ ก็ให้จัดการให้ผู้ซื้อได้รับช่วงสิทธิและหน้าที่ตามสัญญานั้นด้วย

ข้อ ๕๕ การขายทอดตลาดสุรามีนับจำนวนตั้งแต่สิบลิตรขึ้นไป ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งเจ้าพนักงานสรรพสามิตแห่งท้องที่ทราบล่วงหน้าก่อนวันขายไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เพื่อจะได้จัดเจ้าหน้าที่มาออกใบอนุญาตขนสุราให้แก่ผู้ซื้อ

ข้อ ๕๖ ถ้าจะขายทอดตลาดทรัพย์สินที่เป็นของโบราณ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีส่งประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้นไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่ของพิพิธภัณฑสถานแห่งท้องที่ด้วย

ข้อ ๕๗ ถ้าทรัพย์สินที่จะขายทอดตลาดเป็นตู้นิรภัย หีบ หรือกำปั่นเก็บทรัพย์สิน และปรากฏว่ายังเปิดไม่ได้ ให้จัดการเปิดเสียก่อน จึงจะขายได้

ข้อ ๕๘ การขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ติดจำนอง ให้ขายโดยวิธีการตามที่ศาลสั่งกำหนด

ถ้าศาลมิได้กำหนดอย่างไรให้ขายอย่างบังคับจำนองหรือจำนองติดไป หรือตั้งราคาขั้นต่ำโดยความยินยอมของคู่กรณีทุกฝ่าย แล้วแต่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะเห็นสมควร

ในการขายทรัพย์สินที่ติดจำนอง ให้ปฏิบัติตามวิธีการขายทรัพย์สินที่ติดจำนองโดยอนุโลม

ข้อ ๕๙ การขายทอดตลาดทรัพย์สินอย่างบังคับจำนอง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการขายอย่างการขายทรัพย์สินธรรมดา โดยไม่คำนึงถึงการจำนอง

ข้อ ๑๐๐ การขายทอดตลาดทรัพย์สินอย่างการจำนองติดไป ให้ประกาศแสดงชื่อผู้รับจำนองพร้อมทั้งต้นเงินและดอกเบี้ยที่ยังค้างชำระจนถึงวันขาย และข้อความว่าผู้ใดซื้อทรัพย์สินนั้นต้องรับภาระจำนองติดไปด้วยโดยชัดเจน

ข้อ ๑๐๑ การขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนองโดยวิธีตั้งราคาขั้นต่ำ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนดราคาขั้นต่ำที่จะขายลงไว้ในประกาศขายทอดตลาด โดยคำนวณต้นเงินและดอกเบี้ยจำนองซึ่งยังค้างชำระแก่ผู้รับจำนองจนถึงวันขาย กับค่าธรรมเนียมในการบังคับคดีอันเกี่ยวแก่ทรัพย์สินรายนั้น

ข้อ ๑๐๒ การขายทอดตลาดอสังหาริมทรัพย์ที่มีชื่อผู้อื่นนอกจากลูกหนี้ตามคำพิพากษาเป็นเจ้าของร่วมในหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกันเงินส่วนได้ของผู้นั้นไว้เพื่อจ่ายแก่ผู้ควรจะได้รับต่อไป

ข้อ ๑๐๓ ผู้ซื้ออสังหาริมทรัพย์ซึ่งจะขอหักส่วนได้ใช้แทนราคาซื้อได้ คือ

(๑) ผู้ที่มีชื่อในหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ร่วมกับลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือผู้มีส่วนได้จากกองมรดกตามคำพิพากษาในคดีนั้น

(๒) เจ้าหนี้บุริมสิทธิเหนืออสังหาริมทรัพย์ที่ขายทอดตลาดตามคำชี้ขาดของศาล

ข้อ ๑๐๔ ก่อนเริ่มต้นขายทอดตลาด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแสดงให้เห็นเครื่องหมายการขายทอดตลาดของสำนักงานศาลปกครอง และอ่านประกาศโฆษณาการขายทอดตลาด ณ สถานที่ขายทรัพย์สินโดยเปิดเผย

ข้อ ๑๐๕ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีผู้ขายทอดตลาดแสดงความตกลงในการขายด้วยวิธีเคาะไม้

ข้อ ๑๐๖ ตามปกติให้เจ้าพนักงานบังคับคดีผู้ขายทอดตลาดร้องขานจำนวนเงินที่มีผู้สุทธาคาตามด้วยคำว่า “หนึ่ง” สามหรือสี่ครั้ง ถ้าไม่มีผู้สุทธาคาสูงขึ้น ให้ร้องขานจำนวนเงินดังกล่าวตามด้วยคำว่า “สอง” อีกสามหรือสี่ครั้ง เมื่อไม่มีผู้สุทธาคาสูงกวานั้น หากเห็นว่าเป็นราคาที่สมควรขายก็ให้ร้องขานจำนวนเงินนั้น ตามด้วยคำว่า “สาม” พร้อมกับเคาะไม้ แต่ถ้าก่อนเคาะไม้ มีผู้สุทธาคาสูงขึ้นไปอีก ให้ร้องขานราคานั้นตั้งต้นใหม่ตามลำดับดังกล่าวแล้ว

ข้อ ๑๐๗ ถ้าผู้สุทธาคาถอนคำสุทธาคาของตนก่อนที่เจ้าพนักงานบังคับคดีผู้ขายทอดตลาดจะเคาะไม้ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีผู้ขายร้องขายให้ผู้สุทธาคาคนอื่น

ข้อ ๑๐๘ ในการขายทอดตลาดอสังหาริมทรัพย์ ถ้าเจ้าพนักงานบังคับคดีผู้ขายทอดตลาดเห็นว่าราคาที่ผู้สุทธาคาเสนอเป็นราคาที่สมควรขายได้ ก่อนที่เจ้าพนักงานบังคับคดีจะเคาะไม้ขาย ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีสอบถามเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีที่อยู่ในการขายทอดตลาดนั้นว่าจะคัดค้านราคดังกล่าวว่ามีจำนวนต่ำเกินสมควรหรือไม่ หากมีผู้หนึ่งผู้ใดคัดค้านให้เจ้าพนักงานบังคับคดีถอนทรัพย์สินจากการขายทอดตลาดและเลื่อนการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้นไป

หากเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีไม่อยู่ในการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้ถือว่าผู้นั้นไม่คัดค้านราคา

ข้อ ๑๐๙ หากไม่มีผู้คัดค้านตามข้อ ๑๐๘ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเคาะไม้ขายให้แก่ผู้เสนอราคาสูงสุด และบันทึกการไม่คัดค้านไว้ในรายงานการขายทอดตลาดทรัพย์สินพร้อมกับให้ผู้ไม่คัดค้านและผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีที่อยู่ในการขายทอดตลาดลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๑๑๐ หากมีผู้คัดค้านเกี่ยวกับการดำเนินการขายทอดตลาดของเจ้าพนักงานบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีพิจารณาข้อคัดค้านและดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ หรือคำสั่งในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ข้อ ๑๑๑ กรณีเลื่อนการขายทอดตลาดเพราะเหตุตามข้อ ๑๐๘ เมื่อมีการขายทอดตลาดในคราวต่อไป หากมีผู้เสนอราคาสูงสุดไม่ต่ำกว่าราคาสูงสุดที่ได้มีผู้เสนอไว้ในคราวก่อน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเคาะไม้ขายให้แก่ผู้เสนอราคานั้นได้

ข้อ ๑๑๒ ให้นำข้อ ๑๐๘ ข้อ ๑๐๙ ข้อ ๑๑๐ และข้อ ๑๑๑ มาใช้บังคับแก่การขายทอดตลาดสังหาริมทรัพย์โดยอนุโลม

ข้อ ๑๑๓ การขายทอดตลาดทรัพย์สินตามปกติ เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีผู้ขายทอดตลาดเคาะไม้ตกลงขายแล้ว ผู้ซื้อต้องชำระเงินทันที เว้นแต่ที่ดินหรือทรัพย์สินอื่นซึ่งมีราคาตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทขึ้นไป เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจผ่อนผันให้ผู้ซื้อวางเงินมัดจำไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้าของราคาซื้อและทำสัญญาให้ใช้เงินที่ค้างชำระภายในเวลาไม่เกินสิบห้าวันก็ได้ หากผู้ซื้อไม่ชำระเงินที่ค้างชำระให้ครบถ้วนตามสัญญา เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจสั่งให้ริบเงินนั้นเสีย เงินที่รับให้ถือเป็นเงินที่รวบรวมได้ในการบังคับคดีนั้น

ผู้ซื้อที่ดินหรือห้องชุดซึ่งขอหักส่วนได้ใช้แทนราคาตามข้อ ๑๐๓ ต้องวางเงินมัดจำไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของราคาซื้อ

หากทรัพย์สินที่ขายมีราคาสูงมากหรือมีเหตุผลพิเศษประการอื่น ผู้อำนวยการอาจขยายกำหนดเวลาชำระเงินดังกล่าวข้างต้นได้ตามที่เห็นสมควร โดยความเห็นชอบของเลขาธิการ

ในกรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดีผู้ขายมีเหตุสงสัยว่า ผู้ใดจะไม่สุจริตดี หรือไม่สามารถจะชำระราคาได้ก็ดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีผู้ขายจัดการสอบถามผู้นั้นเสียก่อนจึงเคาะไม้ก็ได้

ข้อ ๑๑๔ การขายทอดตลาดทรัพย์สินประเภทซึ่งผู้ยึดถือครอบครองจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานตามกฎหมายเสียก่อน เช่น อาวุธปืน เป็นต้น ให้ผู้ซื้อวางเงินมัดจำไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบห้าของราคาซื้อ และจัดการนำใบอนุญาตมาแสดงภายในหนึ่งเดือนพร้อมทั้งใช้เงินที่ค้างชำระให้ครบถ้วนกำหนดนี้แล้ว ผู้ซื้อนำใบอนุญาตมาแสดงไม่ได้ เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจสั่งให้ริบเงินมัดจำและเอาทรัพย์สินนั้นออกขายทอดตลาดใหม่ เงินที่รับให้ถือเป็นเงินที่รวบรวมได้ในการบังคับคดีนั้น

ข้อ ๑๑๕ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีผู้ขายทอดตลาดจดบันทึกรายงานเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับการขายทอดตลาดทรัพย์สินไว้ในสำนวนทุกคราว ถ้าขายที่ดิน ห้องชุด หรือทรัพย์สินที่มีราคามาก ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีผู้ขายบันทึกไว้ในการขายทอดตลาดให้ปรากฏ วัน เดือน ปี ที่ขาย จำนวนบุคคลซึ่งมาฟังการขายและสุรากลอดจนจำนวนเงินที่สุราคากันเป็นลำดับด้วย

การขายทอดตลาดสังหาริมทรัพย์ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำบัญชีรายการขายทรัพย์สิน โดยแสดงรายละเอียดของทรัพย์สินที่ขาย ราคาที่ขายและชื่อผู้ซื้อตามลำดับ

ข้อ ๑๑๖ เมื่อการขายทอดตลาดบริบูรณ์โดยเจ้าพนักงานบังคับคดีผู้ขายทอดตลาดได้เคาะไม้แล้ว ถ้าผู้ซื้อไม่ชำระเงินหรือไม่วางเงินมัดจำตามข้อสัญญาหรือวางเงินมัดจำแต่ไม่ชำระเงินที่ค้างชำระให้ครบถ้วนตามสัญญา ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเอาทรัพย์สินนั้นออกขายทอดตลาดซ้ำอีกและแจ้งให้ผู้ซื้อนั้นทราบกำหนดวัน เวลาขายด้วย

เมื่อขายทอดตลาดได้เงินเท่าใด หากหักค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมในการบังคับคดีแล้ว เหลือเงินเป็นจำนวนสุทธิไม่คุ้มราคาและค่าขายทอดตลาดครั้งก่อน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการเรียกร้องให้ผู้ซื้อเดิมชำระเงินส่วนที่ยังขาดนั้น ตลอดจนเสนอคดีต่อศาลที่มีอำนาจ หากจำเป็น

ข้อ ๑๑๗ ถ้าเจ้าพนักงานบังคับคดีผู้ขายทอดตลาดเห็นว่า ราคาซึ่งมีผู้ผู้สูงสุดนั้นเป็นราคาที่ไม่สมควรขาย เจ้าพนักงานบังคับคดีผู้ขายอาจถอนทรัพย์จากการขายทอดตลาดและเลื่อนการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้นไปได้ แต่ถ้าผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีทุกคนยินยอมให้ขายก็อาจขายไปได้

ส่วนที่ ๒

วิธีการประมูล

ข้อ ๑๑๘ เมื่อศาลสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการประมูลทรัพย์สิน ให้เจ้าพนักงานบังคับคตินัดคู่กรณีผู้มีส่วนได้เสียในคดีนั้นมาตรวจสอบและกำหนดทรัพย์สินและผังวันนัดประมูล

ถ้าเป็นที่ดิน ให้คู่กรณีผู้มีส่วนได้เสีย นำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปรังวัดสอบเขตเสียก่อน

ข้อ ๑๑๙ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดบันทึกรายการประมูลและเงื่อนไขต่างๆ ต่อนาคู่กรณีแล้ว ให้คู่กรณีทุกฝ่ายลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน ผู้ใดประมูลให้ราคาสูงสุด ผู้นั้นเป็นผู้ประมูลได้ ผู้ประมูลจะขอหักส่วนได้ใช้แทนราคาที่ประมูลได้ไม่เกินจำนวนเงินที่จะได้รับในคดีนั้น

ส่วนที่ ๓

การโอนและการส่งมอบ

ข้อ ๑๒๐ ภายใต้บังคับข้อ ๑๑๓ และข้อ ๑๑๔ การขายทอดตลาดทรัพย์สิน เมื่อผู้ซื้อชำระเงินครบถ้วนแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีส่งมอบทรัพย์นั้นให้ผู้ซื้อไปได้ ถ้าเป็นทรัพย์ที่จะต้องจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อผู้เป็นเจ้าของ เช่น อวรุปปีน รถ เรือ เป็นต้น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งแก่พนักงานเจ้าหน้าที่นั้นๆ จัดการจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อให้ด้วย

ส่วนที่ดิน หอซุด เรือน หรือโรงซึ่งปลูกอยู่ในที่ดินที่มีโฉนดที่ดินหรือหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีหนังสือแจ้งเจ้าพนักงานที่ดินให้จัดการจดทะเบียนโอน

ข้อ ๑๒๑ หนังสือแจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามข้อ ๑๒๐ หากผู้ซื้อได้รับไป ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งผู้ซื้อให้มารับหนังสือไปดำเนินการภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งโดยกำหนดข้อความลงในหนังสือด้วยว่า หากผู้ซื้อไม่มารับหนังสือภายในกำหนดเวลาโดยไม่แจ้งเหตุขัดข้อง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ ให้ถือว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นอันพ้นจากความรับผิดชอบในการจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองหรือเปลี่ยนชื่อ และยอมให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจ่ายเงินให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือผู้มีส่วนได้เสียในคดี

ข้อ ๑๒๒ เมื่อผู้ซื้อได้รับแจ้งตามข้อ ๑๒๑ หรือได้รับหนังสือของเจ้าพนักงานบังคับคดีที่แจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนเปลี่ยนชื่อ หรือโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองไปแล้วไม่ไปติดต่อดำเนินการ หรือไปติดต่อดำเนินการแล้วไม่ได้ผล โดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดทำบัญชีส่วนเฉลี่ยและจ่ายเงินให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาหรือผู้มีส่วนได้เสียได้

หมวด ๕

การบังคับคดีให้กระทำหรือละเว้นกระทำ

ส่วนที่ ๑

วิธีการบังคับคดีกรณีขับไล่

ข้อ ๑๒๓ ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแจ้งต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีว่าไม่มีบุคคลใดอาศัยอยู่ในทรัพย์สินที่พิพาทและได้เข้าครอบครองทรัพย์สินที่พิพาทแล้ว หากศาลไม่ได้พิพากษาให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาใช้เงินด้วย หรือมีคำพิพากษาให้ใช้เงิน แต่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่ประสงค์จะบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีถอนการบังคับคดีแล้วรายงานศาลทราบ

หากศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาใช้เงิน และเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาประสงค์จะบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ให้ดำเนินการบังคับคดีตามระเบียบนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับการบังคับคดีแก่ทรัพย์สิน

ข้อ ๑๒๔ กรณีตามข้อ ๑๒๓ วรรคหนึ่ง หากเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาประสงค์จะให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการส่งมอบทรัพย์สินที่พิพาท ให้ผู้นำบังคับคดีนำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปยังทรัพย์สินที่พิพาทเพื่อดำเนินการให้ หากมีความจำเป็น ให้มีอำนาจทำลายสิ่งกีดขวางอันเป็นอุปสรรคในการดำเนินการได้ตามสมควร

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ถ้ายังมีสิ่งของของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือของบุคคลใดอยู่ในทรัพย์สินที่พิพาท ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำบัญชีสิ่งของนั้นไว้ และมอบให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาดูแลรักษาหรือขนย้ายไปเก็บรักษาในที่อันควร แล้วแจ้งหรือประกาศให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษารับสิ่งของดังกล่าวคืนภายในเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด หากลูกหนี้ ตามคำพิพากษาไม่รับสิ่งของนั้นคืนภายในเวลาที่กำหนด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานศาลและขออนุญาตขายทอดตลาดสิ่งของนั้น เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการขายทอดตลาดตามระเบียบนี้

ข้อ ๑๒๕ หากมีเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดสิ่งของตามข้อ ๑๒๔ เหลือหลังหักค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายของเจ้าพนักงานบังคับคดีแล้ว ให้เก็บรักษาไว้แล้วแจ้งหรือประกาศให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษามารับเงินนั้น

ให้เจ้าหนี้ที่ถูกรงบัญชีนำดรอกลูกหนี้ตามคำพิพากษารับเงินที่เหลือคืนไว้มีกำหนดห้าปี นับแต่วันที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด

หากลูกหนี้ตามคำพิพากษาไม่มารับเงินที่เหลือคืนภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้เจ้าหนี้ที่การเงินรายงานเสนอผู้อำนวยการและนำส่งเป็นรายได้ของแผ่นดิน

ข้อ ๑๒๖ ถ้าสิ่งของตามข้อ ๑๒๔ วรรคสอง ได้ถูกยึดหรืออายัดในการบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีขนย้ายสิ่งของนั้นไปเก็บรักษาไว้ในที่อันควร แล้วแจ้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเจ้าของสำนวนที่ยึดหรืออายัดสิ่งของนั้นทราบ หากมีค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาให้เรียกเอาจากลูกหนี้ตามคำพิพากษา

ข้อ ๑๒๗ ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแจ้งต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือบริวารยังไม่ออกไปจากทรัพย์สินที่พิพาท ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการตามมาตรา ๒๕๖ จัดว่าแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ส่วนที่ ๒

วิธีการบังคับคดีกรณีรื้อถอน

ข้อ ๑๒๘ ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแจ้งต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษายังไม่รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกไปจากทรัพย์สินที่พิพาท ให้ผู้นำบังคับคดีนำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปปิดประกาศกำหนดวันรื้อถอนไว้ ณ บริเวณนั้นไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

ข้อ ๑๒๕ ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษาปล่อยสิ่งปลูกสร้างออกไปเอง ภายในกำหนดวันปล่อยตามประกาศ และเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้เข้าครอบครองหรือใช้ประโยชน์ในอสังหาริมทรัพย์นั้นแล้ว หากศาลไม่ได้พิพากษาให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาใช้เงินด้วย หรือมีคำพิพากษาให้ใช้เงิน แต่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่ประสงค์จะบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีถอนการบังคับคดี แล้วรายงานศาลทราบ

หากศาลมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาใช้เงิน และเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาประสงค์จะบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาให้ดำเนินการบังคับคดีตามระเบียบนี้

ข้อ ๑๓๐ ถ้าถึงกำหนดวันปล่อยตามประกาศแล้ว ลูกหนี้ตามคำพิพากษา ยังไม่ปล่อยสิ่งปลูกสร้างออกไป ให้ผู้นำบังคับคดีนำเจ้าพนักงานบังคับคดีพร้อมเตรียมช่าง คนงานและอุปกรณ์สำหรับการปล่อยไปทำการปล่อยเอง และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดูแลการดำเนินการปล่อยให้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่พฤติการณ์ในการปล่อยนั้น

หากมีวัสดุก่อสร้างที่ถูกปล่อยหรือสิ่งของที่อยู่ในสิ่งปลูกสร้างที่จะปล่อยถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่รับคืนไป ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่นตามที่เห็นสมควร แล้วแจ้งหรือประกาศให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองมารับเงินสุทธิที่ได้จากการขายทรัพย์สินของนั้นภายในเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด หรือให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำบัญชีสิ่งของนั้นไว้ และมอบให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาดูแลรักษา หรือขนย้ายไปเก็บรักษาในที่อันควรแล้วแจ้งหรือประกาศให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองรับสิ่งของนั้นคืนภายในเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด

ข้อ ๑๓๑ หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่มารับเงินสุทธิหรือทรัพย์สินของภายในเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด ให้เจ้าหน้าที่ธุรการลงบัญชีนัดไว้มีกำหนดห้าปีนับแต่วันที่มิประกาศกำหนดการปล่อย เมื่อครบกำหนดแล้ว หากเป็นเงินให้เจ้าหน้าที่การเงินรายงานเสนอผู้อำนวยการและนำส่งเป็นรายได้ของแผ่นดิน หากเป็นทรัพย์สินของให้เจ้าหน้าที่ธุรการรายงานเสนอผู้อำนวยการเพื่อดำเนินการส่งเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน

ข้อ ๑๓๒ หากปรากฏว่าสิ่งปลูกสร้างที่ศาลมีคำพิพากษาให้ปล่อยนั้นถูกยึดไว้ในการบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีขายทอดตลาดสิ่งปลูกสร้างนั้น แล้วเก็บเงินสุทธิที่เหลือหลังจากหักค่าใช้จ่ายและค่าธรรมเนียมไว้แทน และแจ้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเจ้าของสำนวนที่ยึดสิ่งปลูกสร้างนั้นทราบ

ข้อ ๑๓๓ ในการดำเนินการบังคับคดีของเจ้าพนักงานบังคับคดีตามหมวดนี้ เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจร้องขอความช่วยเหลือจากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเพื่อให้สามารถดำเนินการบังคับคดีได้

หมวด ๖

การงดหรือการถอนการบังคับคดี

ส่วนที่ ๑

การงดการบังคับคดี

ข้อ ๑๓๔ เจ้าพนักงานบังคับคดีต้องงดการบังคับคดีในกรณีต่อไปนี้

(๑) เมื่อศาลได้มีคำสั่งให้งดการบังคับคดีและได้ส่งคำสั่งนั้นไปให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีงดการบังคับคดีไว้ภายในระยะเวลา หรือเงื่อนไขตามที่ศาลกำหนดไว้

(๒) เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้แจ้งเป็นหนังสือไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดีว่าตนตกลงงดการบังคับคดีไว้ชั่วระยะที่กำหนดไว้ หรือภายในเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่ง

(๓) เมื่อเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่วางเงินค่าใช้จ่ายในการบังคับคดีตามคำสั่งเจ้าพนักงานบังคับคดี ดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

(๔) เมื่อได้รับสำเนาคำร้องขจัดทรัพย์จากศาล ตามมาตรา ๒๘๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งการงดการบังคับคดีนั้นให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาและบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียทราบ เว้นแต่จะได้งดการบังคับคดีตามคำขอของบุคคลเหล่านั้นเอง

ข้อ ๑๓๕ ถ้าได้งดการบังคับคดีไว้ตามข้อ ๑๓๔ (๑) ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งให้ลงบัญชีนัดตามระยะเวลาหรือเงื่อนไขที่ศาลกำหนด

เมื่อครบกำหนดเวลาหรือเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง หรือเมื่อศาลมีคำสั่งให้บังคับคดีให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีต่อไป

ข้อ ๑๓๖ ถ้าได้งดการบังคับคดีไว้ตามข้อ ๑๓๔ (๒) ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งให้ลงบัญชีนัดตามระยะเวลาหรือเงื่อนไขที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษากำหนด

เมื่อครบกำหนดเวลาหรือเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง หรือเมื่อเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาร้องขอให้บังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีต่อไป

ถ้าสำนวนเรื่องใดที่มีการบังคับคดีแล้ว หากเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีงดการบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีอนุญาตให้งดการบังคับคดีมีกำหนดระยะเวลาไม่เกินสามเดือน เพื่อให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแถลงว่าจะให้ดำเนินการบังคับคดีต่อไปหรือไม่

ข้อ ๑๓๗ เมื่อถึงกำหนดนัดตามข้อ ๑๓๖ วรรคสามแล้ว หากเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา แกลงขอเลื่อนการบังคับคดีหรือขอให้งดการบังคับคดีต่อไปอีกโดยมีเหตุอันสมควรให้เจ้าพนักงาน บังคับคดีอนุญาตให้งดการบังคับคดี โดยกำหนดวันเวลานัดเพื่อให้เจ้าหนี้ ตามคำพิพากษามาแสดงเรื่อง การบังคับคดีต่อไปอีกคราวละไม่เกินสามเดือน เว้นแต่จะมีเหตุผลหรือความจำเป็นอย่างอื่น เจ้าพนักงาน บังคับคดีโดยความเห็นชอบของผู้อำนวยการ อาจอนุญาตให้งดการบังคับคดีมีกำหนดเวลาเกินกว่า สามเดือนก็ได้

หากเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่แสดงโดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้ทราบ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดี ออกหมายนัดให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษามาแสดงความประสงค์ในการบังคับคดีภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงาน บังคับคดีกำหนด แต่ไม่เกินสองเดือนนับแต่วันที่ออกหมาย โดยให้กำชับหรือแจ้งให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ทราบว่า ถ้าไม่แสดงภายในกำหนดเวลานัดจะถือว่าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเพิกเฉยไม่ดำเนินการ บังคับคดีภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนดเจ้าพนักงานบังคับคดีจะขอให้ศาลสั่งถอน การบังคับคดีหรือดำเนินการตามที่เห็นสมควรต่อไป

ข้อ ๑๓๘ เมื่อถึงกำหนดนัดตามข้อ ๑๓๗ ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษามาแสดงขอเลื่อน การบังคับคดีหรือขอให้งดการบังคับคดีต่อไปอีกโดยมีเหตุอันสมควร ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการ ตามข้อ ๑๓๗ โดยอนุโลม ถ้าการขอเลื่อนการบังคับคดีหรือของดการบังคับคดีต่อไปไม่มีเหตุอันสมควร หรือเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่มาแสดงต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในกำหนดนัดให้เจ้าพนักงานบังคับคดี ขอให้ศาลมีคำสั่งถอนการบังคับคดีตามมาตรา ๒๕๕ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง หรือดำเนินการตามที่เห็นสมควรต่อไป

ข้อ ๑๓๙ ถ้าได้งดการบังคับคดีไว้ตามข้อ ๑๓๘ (๓) ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีออกหมายนัด ให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาวางเงินค่าใช้จ่ายในการบังคับคดี โดยให้กำชับหรือแจ้งให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ทราบว่า ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่วางเงินภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนดจะถือว่า เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเพิกเฉยไม่ดำเนินการบังคับคดีภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด เจ้าพนักงานบังคับคดีจะขอให้ศาลมีคำสั่งถอนการบังคับคดีหรือดำเนินการตามที่เห็นสมควรต่อไป

ข้อ ๑๔๐ เมื่อถึงกำหนดนัดตามข้อ ๑๓๙ หากเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่วางเงินค่าใช้จ่าย ในการบังคับคดีโดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้ทราบ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีขอให้ศาลมีคำสั่งถอนการบังคับคดี ตามมาตรา ๒๕๕ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง หรือดำเนินการตามที่เห็นสมควร ต่อไป

ข้อ ๑๔๑ การงดการบังคับคดีตามข้อ ๑๓๔ (๔) ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งให้ลงบัญชีนัดรอฟังคำสั่งศาลไว้ไม่เกินหกเดือน

เมื่อครบกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งแล้วศาลยังไม่แจ้งคำสั่งให้ทราบ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งให้ลงบัญชีนัดต่อไปอีกคราวละไม่เกินหกเดือน จนกว่าศาลจะแจ้งคำสั่งให้ทราบ หากผู้อำนวยการเห็นสมควร อาจสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีหรือเจ้าหน้าที่ธุรการไปขอดูสำนวนศาลเพื่อตรวจดูคำสั่งศาลก็ได้

ข้อ ๑๔๒ ให้เจ้าหน้าที่ธุรการนำสำนวนที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้กำหนดวันเวลานัดตามข้อ ๑๓๕ ข้อ ๑๓๖ ข้อ ๑๓๗ ข้อ ๑๓๘ ข้อ ๑๓๙ และข้อ ๑๔๑ มาลงบัญชีไว้ เมื่อถึงกำหนดวันนัดให้เจ้าหน้าที่ธุรการนำสำนวนที่ครบกำหนดนัดเสนอเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อพิจารณาดำเนินการ

ส่วนที่ ๒

การถอนการบังคับคดี

ข้อ ๑๔๓ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีถอนการบังคับคดีในกรณีต่อไปนี้

(๑) เมื่อลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้วางเงินต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นจำนวนพอชำระหนี้ตามคำพิพากษา พร้อมทั้งค่าฤชาธรรมเนียมแห่งคดีและค่าธรรมเนียมในการบังคับคดี

(๒) ศาลมีคำสั่งให้ถอนการบังคับคดี

(๓) เมื่อเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาได้แจ้งไปยังเจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นหนังสือแสดงให้เห็นว่า ตนละสิทธิในการบังคับคดีนั้น

(๔) ถ้าคำพิพากษาในระหว่างบังคับคดีได้ถูกกลับในการพิจารณาคดีใหม่ หรือหมายบังคับคดีได้ถูกยกเลิกและศาลที่ออกหมายบังคับคดีได้ส่งคำสั่งให้แก่เจ้าพนักงานบังคับคดี แต่ถ้าคำพิพากษาในระหว่างบังคับคดีนั้นได้ถูกกลับแต่เพียงบางส่วน การบังคับคดีอาจดำเนินต่อไปจนกว่าเงินที่รวบรวมได้นั้นจะพอชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา

ข้อ ๑๔๔ ภายใต้บังคับข้อ ๑๔๕ เมื่อได้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาแล้ว ถ้าได้ถอนการบังคับคดีทั้งหมดหรือบางส่วน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีถอนการยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วน แล้วแต่กรณี และคืนทรัพย์สินนั้นแก่ผู้ถูกยึดหรือผู้ถูกอายัดไป เว้นแต่ศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น และให้แจ้งการถอนการยึดหรืออายัดแก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ลูกหนี้ตามคำพิพากษารวมทั้งผู้ถูกอายัดทรัพย์สินนั้นด้วย ถ้าหากมี แล้วรายงานให้ศาลทราบ

ข้อ ๑๔๕ ในกรณีถอนการยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามคำร้องขอของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีจากเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาให้ครบถ้วนเสียก่อน แล้วจึงถอนการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน

กรณีถอนการยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามคำสั่งศาล เมื่อได้รับคำสั่งศาล ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีถอนการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน แล้วเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีจากเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา หรือบุคคลที่ศาลกำหนด

หมวด ๗

การบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของผู้ขอให้ยึดหรืออายัด

ข้อ ๑๔๖ ในกรณีที่มีการยึดทรัพย์สินซึ่งมิใช่ตัวเงินหรือในกรณียึดหรืออายัดเงิน หรืออายัดทรัพย์สินแล้วไม่มีการขายหรือจำหน่าย เมื่อมีการถอนการบังคับคดีโดยเจ้าพนักงานบังคับคดีเองหรือโดยคำสั่งศาล ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแจ้งผู้ขอให้ยึดหรืออายัดชำระค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีหากไม่ชำระภายในเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด ให้รายงานศาลขอให้ออกหมายบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของผู้นั้น

ข้อ ๑๔๗ เมื่อศาลออกหมายบังคับคดีตามข้อ ๑๔๖ แล้ว ให้สำนักงานศาลส่งหมายบังคับคดีนั้นให้สำนักงานเพื่อดำเนินการ

ข้อ ๑๔๘ ให้เจ้าหน้าที่ธุรการนำหมายบังคับคดีดังกล่าวรวมไว้ในสำนวนเรื่องเดิมโดยไม่ต้องตั้งสำนวนขึ้นใหม่

ข้อ ๑๔๙ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเจ้าของสำนวนเดิมดำเนินการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของผู้ขอให้ยึดหรืออายัดโดยมิชักช้า หากมีเหตุขัดข้องประการใด ให้รายงานผู้อำนวยการเพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

ข้อ ๑๕๐ เงินทอรองค่าใช้จ่ายในการบังคับคดีให้หักจากเงินค่าใช้จ่ายที่ผู้ขอให้ยึดหรืออายัดวางไว้ หากไม่มีหรือมีไม่พอ ให้เบิกเงินทอรองค่าใช้จ่ายจากงบประมาณของสำนักงานศาลปกครอง

หมวด ๘

การรับและจ่ายเงินในการบังคับคดี

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑๕๑ ให้เจ้าหน้าที่การเงินมีหน้าที่จัดทำบัญชีเกี่ยวกับการรับหรือจ่ายเงินในการบังคับคดีไว้ให้ครบถ้วนตามระเบียบของทางราชการ และให้ลงบัญชีรายการรับหรือจ่ายเงินไว้ในสำนวนด้วย

ข้อ ๑๕๒ ให้หัวหน้าการเงินตรวจสอบใบเสร็จรับเงิน สมุดเงินสด รายการนำเงินฝากธนาคาร รายงานเงินคงเหลือ และบัญชีการรับและจ่ายเงินประจำวันของแต่ละวันแล้วเสนอผู้อำนวยการเพื่อทราบอย่างช้าภายในวันทำการถัดไป

ส่วนที่ ๒

วิธีการรับเงิน

ข้อ ๑๕๓ การรับเงินค่าขายทรัพย์สิน ณ ที่ทำการสำนักงาน เมื่อได้รับเงินแล้วให้เจ้าหน้าที่การเงินออกใบเสร็จรับเงินให้ผู้ซื้อ แล้วนำเงินเข้าบัญชีเงินฝากของสำนักงานที่เปิดไว้กับธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจภายในวันนั้นหรืออย่างช้าภายในวันทำการถัดไป

ใบเสร็จรับเงินนั้นให้ทำเป็นสี่ฉบับ ประกอบด้วยต้นฉบับและสำเนาสามฉบับ โดยต้นฉบับมอบให้ผู้ชำระหรือผู้นำส่งเงิน สำเนาฉบับที่หนึ่งเก็บไว้ในสำนวนบังคับคดี สำเนาฉบับที่สองให้เจ้าหน้าที่การเงินเก็บไว้เป็นหลักฐานในการบันทึกบัญชีและสำเนาฉบับที่สามติดไว้ในเล่มเพื่อการตรวจสอบ

ข้อ ๑๕๔ การรับเงินค่าขายทรัพย์สินนอกที่ทำการสำนักงาน หากไม่มีเจ้าหน้าที่การเงินร่วมไปด้วย ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเป็นผู้รับเงินและออกใบรับเงินค่าขายทรัพย์สินให้ผู้ซื้อ เมื่อกลับถึงที่ทำการสำนักงาน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีส่งเงินให้เจ้าหน้าที่การเงิน และให้เจ้าหน้าที่การเงินดำเนินการตามข้อ ๑๕๓

แบบใบรับเงินค่าขายทรัพย์สินของเจ้าพนักงานบังคับคดีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่สำนักงานกำหนด

ข้อ ๑๕๕ การรับเงินนอกจากที่กล่าวไว้ในข้อ ๑๕๓ และข้อ ๑๕๔ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีหรือเจ้าหน้าที่การเงินจดยางงานการรับเงิน และให้เจ้าหน้าที่การเงินรับเงินแล้วออกไปเสร็จรับเงินให้ผู้ชำระหรือผู้นำส่งเงิน แล้วนำเงินเข้าบัญชีเงินฝากเช่นเดียวกับข้อ ๑๕๓

ข้อ ๑๕๖ หากเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควรอาจรับเงินเป็นเช็คก็ได้ แต่ต้องเป็นเช็คที่ธนาคารสั่งจ่ายหรือธนาคารรับรอง เว้นแต่เช็คของส่วนราชการ องค์การของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ

เช็คตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งจ่ายในนามสำนักบังคับคดีปกครอง

การรับชำระด้วยเช็ค ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีหรือเจ้าหน้าที่การเงินจดยางงานการรับเช็คนั้นให้ปรากฏชื่อธนาคาร วัน เดือน ปี ที่ลงในเช็ค เลขที่เช็ค จำนวนเงิน และมีเงื่อนไขอย่างใดหรือไม่ แล้วให้เจ้าหน้าที่การเงินออกไปเสร็จรับเงินให้ผู้ชำระหรือผู้นำส่ง

ให้เจ้าหน้าที่การเงินจดยางงานการ วันที่ เดือน ปีที่ลงในเช็ค เลขที่เช็ค และจำนวนเงินลงในใบเสร็จรับเงินพร้อมข้อความว่า “ใบเสร็จรับเงินนี้จะสมบูรณ์ต่อเมื่อเรียกเก็บเงินตามเช็คได้แล้ว” แล้วนำเช็คเข้าบัญชีเงินฝากเช่นเดียวกับข้อ ๑๕๓

ข้อ ๑๕๗ กรณีที่เรียกเก็บเงินตามเช็คไม่ได้ ให้เจ้าหน้าที่การเงินจำหน่ายเช็คจากบัญชีแล้วแจ้งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบเพื่อจะได้จัดการให้ผู้ชำระหรือผู้นำส่งชำระเงินตามเช็คนั้น หรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๑๕๘ การรับเงินที่เป็นธนาคัตติ ให้ดำเนินการเช่นเดียวกับข้อ ๑๕๖ วรรคสามและวรรคสี่ โดยอนุโลม

ให้เจ้าหน้าที่การเงินหรือผู้ที่ผู้อำนวยการมอบหมายนำธนาคัตตินั้นไปขึ้นเงินภายในวันนั้นหรืออย่างช้าภายในวันทำการถัดไป และนำเงินที่ได้รับเข้าบัญชีเงินฝากของสำนักงานภายในวันเดียวกัน

ข้อ ๑๕๙ เมื่อสิ้นวันหนึ่งๆ ให้เจ้าหน้าที่การเงินตรวจสอบตัวเงินหรือเอกสารแทนตัวเงินกับบัญชีให้ถูกต้องตรงกัน

ส่วนที่ ๓

วิธีการจ่ายเงิน

ข้อ ๑๖๐ เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้อายัดเงิน หรือทรัพย์สิน หรือยึดเงิน หรือจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเสร็จ และพ้นระยะเวลาขอเฉลี่ยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งแล้ว ให้เจ้าหน้าที่การเงินทำบัญชีรับจ่ายแสดงจำนวนเงินที่ได้ยึดหรืออายัดหรือได้มาจากการ

จำหน่ายทรัพย์สินหรือที่วางไว้กับเจ้าพนักงานบังคับคดี แล้วหักค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีและค่าใช้จ่ายในการบังคับคดี เหลือเงินสุทธิเท่าใด ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการตามกฎหมายหรือคำสั่งศาล

ข้อ ๑๖๑ ถ้าเจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับสำเนาคำขอเฉลี่ยหรือคำขออนุมัติสิทธิจากศาล ให้จัดการจ่ายเงินในคดีนั้นไว้รอคำวินิจฉัยของศาลก่อน

ข้อ ๑๖๒ ในกรณีเจ้าพนักงานบังคับคดีได้รับคำสั่งของศาลซึ่งยอมให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาคงได้ส่วนเฉลี่ย หรือยอมให้บุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินที่จำหน่ายดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ให้เจ้าหนี้ที่การเงินทำบัญชีรับจ่ายแสดงจำนวนเฉลี่ยที่จะจ่ายให้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา หรือเจ้าหนี้บุริมสิทธิแต่ละคนจากจำนวนเงินสุทธิต่อการที่จะจ่ายให้ตามสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้เหล่านั้น แล้วส่งคำบอกกล่าวไปยังเจ้าหนี้เพื่อให้ตรวจสอบบัญชีส่วนเฉลี่ยนั้น

ถ้าเจ้าหนี้จะคัดค้านให้ยื่นข้อคัดค้านต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีภายในเจ็ดวันนับแต่วันได้รับคำบอกกล่าว มิฉะนั้น ให้ถือว่าบัญชีส่วนเฉลี่ยนั้นเป็นที่สุด

ข้อ ๑๖๓ ในกรณีที่มีการแบ่งส่วนเฉลี่ยเงิน ถ้าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาคัดค้านบัญชีส่วนเฉลี่ย ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีออกหมายเรียกให้เจ้าหนี้ทุกคนมา ณ สำนักงานตามวันเวลาที่กำหนดในหมาย แต่ต้องให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน

เมื่อได้ตรวจพิจารณาคำแถลงและฟังคำชี้แจงของเจ้าหนี้ผู้ที่มาตามหมายแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทำคำสั่งยืนตาม หรือแก้ไขบัญชีส่วนเฉลี่ยนั้น แล้วอ่านให้เจ้าหนี้ที่มานั้นฟังและให้เจ้าหนี้ลงลายมือชื่อรับทราบไว้เป็นหลักฐาน แล้วส่งคำสั่งนั้นไปยังเจ้าหนี้ผู้ที่มีได้มาตามหมายถ้าหากมี และให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการจ่ายเงินไว้มีกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้อ่านหรือส่งคำสั่ง แล้วแต่กรณี

ถ้าเจ้าหนี้ซึ่งได้มาตามหมายยินยอมตามคำสั่งของเจ้าพนักงานบังคับคดี และลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน และถ้าเจ้าหนี้ผู้ไม่มาซึ่งมีสิทธิคัดค้านคำสั่งได้ มิได้ยื่นคำคัดค้านภายในเวลาที่กำหนดในวรรคสอง ให้ถือว่าบัญชีส่วนเฉลี่ยเป็นที่สุด ให้เจ้าหนี้ที่การเงินจ่ายเงินให้แก่เจ้าหนี้ตามนั้น

ถ้าเจ้าหนี้ผู้มีสิทธิคัดค้านคำสั่งได้ยื่นคำคัดค้าน ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเลื่อนการจ่ายเงินในส่วนที่เกี่ยวกับการคัดค้านไว้รอคำวินิจฉัยของศาล

ข้อ ๑๖๔ ในกรณีที่ไม่มี การแบ่งส่วนเฉลี่ยเงิน เจ้าพนักงานบังคับคดีจะจ่ายเงินให้ผู้มีส่วนได้เมื่อพ้นกำหนดขอเฉลี่ยตามมาตรา ๒๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ข้อ ๑๖๕ ภายใต้บังคับแห่งข้อ ๑๖๓ ถ้าเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นว่า หากเลื่อนการจ่ายส่วนเฉลี่ยไปจนกว่าจะได้จำหน่ายทรัพย์สินที่ประสงค์จะบังคับทั้งหมด หรือจนกว่าการเรียกร้องทั้งหมดที่มาสู่ศาลได้เสร็จเด็ดขาดแล้ว จะทำให้ผู้มีส่วนเฉลี่ยในเงินรายได้แห่งทรัพย์สินที่บังคับนั้นทุกคนหรือคนใด

คนหนึ่งได้รับความเสียหาย เมื่อผู้มีส่วนได้เสียร้องขอ เจ้าพนักงานบังคับคดีมีสิทธิที่จะแบ่งเงินรายได้เท่าที่พอแก่การที่จะจ่ายให้โดยวิธีดังกล่าวในข้อ ๑๖๒ และข้อ ๑๖๓ ในเมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้กันเงินไว้สำหรับค่าฤชาธรรมเนียมทั้งหมดในการบังคับคดีที่เกิดขึ้น หรือจะเกิดขึ้นต่อไปและสำหรับชำระการเรียกร้องใดๆ ที่มีข้อโต้แย้งไว้แล้ว

ข้อ ๑๖๖ การขอรับเงินไม่ว่าเงินประเภทใด ผู้มีส่วนได้ต้องยื่นคำขอรับเงินต่อผู้อำนวยการเพื่อขออนุมัติก่อน เว้นแต่จะมีการส่งอนุมัติไว้แล้วในบัญชีแสดงการรับจ่ายหรือบัญชีส่วนเฉลี่ย แล้วให้ผู้มีส่วนได้นั้นทำใบรับเงิน และให้เจ้าหน้าที่การเงินจัดทำใบส่งจ่ายเงินให้ผู้ผู้อำนวยการลงชื่อพร้อมกับหมายเหตุไว้ในรายงานการจ่ายเงิน หรือบัญชีแสดงการรับจ่ายหรือบัญชีส่วนเฉลี่ย แล้วแต่กรณีว่าได้จ่ายเงินให้ผู้มีส่วนได้คนใดไป เมื่อวันเดือนปีใด แล้วจึงจ่ายเงินแก่ผู้มีส่วนได้นั้น และเก็บเอกสารหลักฐานต่างๆ ไว้ในสำนวน

ถ้ามีเหตุสงสัยว่าผู้ขอรับเงินมิใช่ผู้มีส่วนได้อันแท้จริง เจ้าพนักงานบังคับคดีอาจสั่งให้ผู้ขอรับเงินหาผู้รับรองมาจนเป็นที่พอใจก่อนก็ได้ และถ้าเป็นการมอบฉันทะให้ตัวแทนมารับเงินอาจสั่งให้ตัวแทนมารับเงินเองก็ได้

ข้อ ๑๖๗ ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ส่งจ่ายเงินและลงชื่อในใบส่งจ่ายเงิน

การจ่ายเงินจำนวนตั้งแต่สองพันบาทขึ้นไป ให้จ่ายเป็นเช็คธนาคารที่สำนักงานเปิดบัญชีไว้ ถ้าจำนวนเงินต่ำกว่าสองพันบาท จะจ่ายเป็นเงินสดหรือเช็คก็ได้

การลงชื่อในเช็คส่งจ่ายเงินให้ผู้ผู้อำนวยการลงชื่อร่วมกับหัวหน้าการเงิน

ข้อ ๑๖๘ เมื่อผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีทุกคนได้รับส่วนแบ่งแล้ว ในกรณีที่ยังมีเงินเหลือและเงินที่เหลือนั้นถ้าศาลได้มีคำสั่งประการใดไว้ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ถ้าไม่มีคำสั่งของศาล ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจ่ายเงินนั้นให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษา หรือบุคคลตามมาตรา ๒๘๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง แล้วแต่กรณี

ถ้าได้จำหน่ายทรัพย์สินที่ยึดไปแล้วตามมาตรา ๒๘๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเมื่อมีคำสั่งศาลถึงที่สุดเป็นคุณแก่ผู้ร้อง ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจ่ายเงินที่ได้จากการจำหน่ายทรัพย์สินนั้นแก่ผู้ร้อง

ข้อ ๑๖๙ ในกรณีที่จ่ายเงินให้แก่ผู้เยาว์ ให้ผู้แทนโดยชอบธรรมเป็นผู้ลงนามในใบรับเงิน และถ้าสามารถทำได้ ก็ให้ผู้เยาว์ลงนามด้วย

ข้อ ๑๗๐ เมื่อได้จ่ายเงินให้แก่ผู้มีส่วนได้ในคราวใดแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานต่อศาลแสดงรายการรับและจ่ายเงินในคราวนั้นๆ

ข้อ ๑๗๑ ให้เจ้าหน้าที่การเงินตรวจสอบเงินค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดีตามกฎหมายและลงบัญชีแยกประเภทไว้ให้ครบถ้วน และนำส่งเป็นรายได้แผ่นดินภายในเดือนตุลาคมของทุกปี

หมวด ๕

เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๑๗๒ การส่งหมาย ข้อความเป็นหนังสือหรือเอกสารใดเกี่ยวกับการบังคับคดีให้แก่ผู้รับในเขตกรุงเทพมหานคร ตามปกติให้เป็นหน้าที่ของพนักงานเดินหมายของสำนักงานเป็นผู้ส่ง แต่ในกรณีรีบด่วน อาจให้พนักงานเจ้าหน้าที่อื่นของสำนักงานเป็นผู้ส่งก็ได้

หากเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควรอาจสั่งให้ส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับก็ได้

หากผู้รับอยู่นอกเขตกรุงเทพมหานคร ให้ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ เว้นแต่กรณีหรือผู้มีส่วนได้เสียจะร้องขอให้ส่งโดยวิธีอื่นหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นสมควร

วิธีการส่ง ให้เป็นไปตามที่สำนักงานศาลปกครองกำหนด

ข้อ ๑๗๓ ในการยื่นหรือส่งข้อความเป็นหนังสือหรือเอกสารใดต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี ให้ผู้ยื่นหรือผู้ส่งใช้แบบพิมพ์ตามที่สำนักงานกำหนด

ให้สำนักงานจัดทำแบบพิมพ์ที่ใช้ในการบังคับคดี แล้วเสนอให้เลขาธิการทราบก่อนที่จะนำไปใช้

ข้อ ๑๗๔ เมื่อได้รับคำร้องหรือหนังสืออื่นใดจากคู่กรณีหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องในการบังคับคดี ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเจ้าของสำนวนริบพิจารณาสั่งการหรือทำคำสั่งหรือทำความเข้าใจในคำร้องหรือหนังสือนั้นๆ ตามอำนาจหน้าที่

การสั่งการ คำสั่ง หรือความเห็นที่มีข้อยุ่งยาก ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเสนอต่อผู้บังคับบัญชาลำดับเหนือขึ้นไปจนถึงผู้อำนวยการเพื่อพิจารณาด้วย

หากเจ้าพนักงานบังคับคดีกับผู้บังคับบัญชาลำดับเหนือขึ้นไปจนถึงผู้อำนวยการมีความเห็นไม่สอดคล้องกันในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ ให้ผู้อำนวยการเสนอความเห็นต่อเลขาธิการเพื่อพิจารณาวินิจฉัยสั่งการ

ข้อ ๑๗๕ เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีสั่งอย่างใด ให้ผู้มีหน้าที่รับทราบคำสั่งลงลายมือชื่อไว้ ถ้าลงลายมือชื่อไม่ได้หรือไม่ยอมลงลายมือชื่อ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจดแจ้งเหตุที่ไม่มีลายมือชื่อเช่นนั้นไว้

ข้อ ๑๗๖ การสั่งการ คำสั่ง หรือความเห็นของเจ้าพนักงานบังคับคดีในกรณีที่จะต้องมีการดำเนินการหรือปฏิบัติงานต่อไป หรือกรณีที่จะต้องมีการติดตามผลการดำเนินการ ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนดระยะเวลาที่จะต้องดำเนินการหรือปฏิบัติงานหรือติดตามผลไว้ในคำสั่ง คำสั่ง หรือความเห็นนั้นด้วย

ให้เจ้าหน้าทีธุรการลงบัญชีนัดตามระยะเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนดเมื่อถึงกำหนดวันนัด ให้เจ้าหน้าทีธุรการนำสำนวนที่ครบกำหนดนัดเสนอเจ้าพนักงานบังคับคดี เพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป เว้นแต่จะได้มีการดำเนินการหรือปฏิบัติงานตามคำสั่ง คำสั่ง หรือความเห็นของเจ้าพนักงานบังคับคดีไปก่อนแล้ว

ข้อ ๑๗๗ การยืมหรือคืนสำนวนความของศาล ให้เจ้าหน้าทีธุรการลงบัญชีไว้เป็นหลักฐานทุกครั้ง และเก็บสำนวนความนั้นไว้ในที่ปลอดภัย

ข้อ ๑๗๘ ให้เจ้าหน้าทีธุรการลงบัญชีสำนวนบังคับคดี และเก็บรักษาไว้ในที่ปลอดภัย ถ้าสำนวนใดได้จัดการบังคับคดีเสร็จสิ้นแล้ว ให้แยกเก็บไว้ต่างหากและให้มีปกสำรองไว้แทนที่เพื่อความสะดวกในการค้นหา

ข้อ ๑๗๙ เมื่อบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในการบังคับคดีประสงค์จะตรวจหรือคัดสำนวนบังคับคดี ให้ยื่นคำร้องขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานบังคับคดี

ค่าธรรมเนียมการทำสำเนาและการรับรองสำเนาเอกสารในสำนวนบังคับคดี ให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศสำนักงานศาลปกครอง เรื่อง ค่าธรรมเนียมการทำสำเนาและการรับรองสำเนาข้อมูลข่าวสารของสำนักงานศาลปกครอง

ข้อ ๑๘๐ หนังสือสำคัญต่างๆ เช่น โฉนดที่ดิน หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ห้องชุด สัญญาจำนอง หรือใบหุ้น เป็นต้น ให้เจ้าหน้าทีธุรการมีหน้าที่เก็บรักษาโดยลงบัญชีแล้วใส่ซองลงหมายเลขลำดับที่เก็บ และจดรายการที่หน้าซองพร้อมทั้งชื่อคู่กรณี แล้วเก็บไว้ในที่ปลอดภัย ถ้าได้จ่ายหนังสือสำคัญให้แก่ผู้ใด ก็ให้ผู้นั้นลงลายมือชื่อรับไว้ในบัญชีเป็นหลักฐาน

ข้อ ๑๘๑ ในกรณีที่ศาลได้มีคำสั่งให้ยกกระบวนการบังคับคดีใดๆ เช่น ให้ยกเลิกหรือเพิกถอนการขายทอดตลาดทรัพย์สิน เป็นต้น ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเจ้าของสำนวนรายงานตามลำดับชั้นไปยังเลขาธิการเพื่อทราบ โดยส่งสำเนาคำสั่งศาลไปด้วยภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่ง

ข้อ ๑๘๒ การเดินทางไปปฏิบัติราชการของเจ้าพนักงานบังคับคดี ให้เบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการจากเงินงบประมาณของสำนักงานศาลปกครองตามระเบียบคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองว่าด้วยเงินค่าตอบแทนข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง

ให้ผู้ที่ได้รับอนุมัติให้เดินทางไปปฏิบัติราชการร่วมกับเจ้าพนักงานบังคับคดีเจ้าของสำนวนมีสิทธิเบิกค่าใช้จ่ายได้ตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง

ข้อ ๑๘๓ เมื่อสิ้นปีหนึ่งๆ ให้สำนักงานทำรายงานแสดงกิจการหรือผลการปฏิบัติงานการบังคับคดีที่ได้กระทำมาตลอดปีส่งเลขธิการเพื่อทราบ

ประกาศ ณ วันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๔

ชาญชัย แสวงศักดิ์

เลขธิการสำนักงานศาลปกครอง